

Projekt
**Programu Rewitalizacji Gminy Brzozie
na lata 2016 – 2023**

Styczeń 2018 r

Opracowanie

Inspektor

Katarzyna Sokalska – Lebiedziewska

Urząd Gminy Brzozie

Spis treści

Wstęp.....	6
I Kontekst strategiczny Gminnego Programu Rewitalizacji – Powiązania programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie kraju, regionu, gminy.....	9
1.1. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie kraju, regionu.....	9
1.2. Dokumenty strategiczne i planistyczne wyznaczające kierunki rozwoju na poziomie gminy.....	13
II Diagnoza Gminy Brzozie.....	15
2.1. Położenie geograficzne i podział administracyjny.....	15
2.2. Strefa społeczna.....	16
2.3. Strefa gospodarcza.....	17
2.4. Oświata.....	18
2.5. Infrastruktura.....	19
III Obszar zdegradowany.....	20
3.1. Analiza wskaźnikowa – strefa społeczna.....	20
3.2. Podsumowanie analizy wskaźnikowej – strefa społeczna.....	27
3.3. Analiza wskaźnikowa – strefa gospodarcza.....	27
3.4. Posumowanie analizy wskaźnikowej – strefa gospodarcza.....	30
3.5. Analiza sołectw pod kątem występowania przestrzeni zdegradowanej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej.....	30
3.6. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	31
IV Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.....	33
4.1. Obszar rewitalizacji.....	33
4.2. Szczegółowa diagnoza obszarów rewitalizacji.....	38
V Wyznaczenie wizji oraz celów rewitalizacji.....	43
VI Lista planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	47
VII Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.....	53
7.1. Formuła projektów zintegrowanych.....	53
7.2. Komplementarność przestrzenna i problemowa.....	54
7.3. Komplementarność proceduralno-funkcjonalna.....	56
7.4. Komplementarność źródeł finansowania.....	56
7.5. Komplementarność międzyokresowa.....	56
VIII Mechanizm włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji.....	57

8.1. Interesariusze rewitalizacji.....	57
8.2. Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania.....	58
8.3. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania.....	59
IX Szacunkowe ramy finansowania w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	60
X System zarządzania realizacją programu rewitalizacji.....	61
10.1. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania.....	65
10.2. Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji.....	66
10.3. System Informacji i promocji.....	67
10.4. Ramowy harmonogram realizacji programu.....	67
XI System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian.....	68
11.1. System monitoringu i oceny skuteczności działań.....	68
11.2. System wprowadzania modyfikacji Programu.....	69
Wykaz skrótów.....	70

Spis map

Mapa 1. Gmina Brzozie z podziałem na sołectwa.....	15
Mapa 2. Obszar zdegradowany na tle Gminy Brzozie.....	33
Mapa 3. Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego Gminy Brzozie.....	38

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z środowiskowej pomocy społecznej	25
Wykres 2. Liczba gospodarstw domowych – stałych beneficjentów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	25
Wykres 3. Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny.....	26
Wykres 4. Zestawienie gruntów z podziałem na grunty orne, pastwiska, łąki, sady, zabudowania, rowy.....	28

Spis tabel

Tabela 1. Powiązanie GPR z dokumentami na poziomie kraju regionu.....	9
Tabela 2. Liczba ludności zameldowanej z podziałem na sołectwa.....	16
Tabela 3. Zestawienie wyników sprawdzianu szóstoklasistów za ostatnie trzy lata.....	19

Tabela 4. Zestawienie wskaźników społecznych.....	22
Tabela 5. Liczba ludności w gminie.....	23
Tabela 6. Liczba osób bezdomnych.....	24
Tabela 7. Liczba przestępstw, wykroczeń, interwencji służb porządkowych.....	26
Tabela 8. Wykaz gospodarstw rolnych.....	28
Tabela 9. Wykaz gruntów rolnych z podziałem na klasy.....	29
Tabela 10. Wykaz gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha i osób w wieku produkcyjnym w sołectwach.....	29
Tabela 11. Wykaz wskaźników gospodarczych.....	30
Tabela 12. Wskaźniki delimitacji obszaru rewitalizacji.....	32
Tabela 13. Wykaz powierzchni gruntów i liczby mieszkańców – dane do obliczenia wskaźników społecznych.....	34
Tabela 14. Charakterystyka obszarów rewitalizacji.....	38
Tabela 15. Zestawienie liczby ludności w czterech obszarach rewitalizacji – dane do wyliczeń wskaźników.....	41
Tabela 16. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na obszarach rewitalizacji – ujęcie procentowe.....	42
Tabela 17. Udział bezrobotnych pozostających 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarach rewitalizacji – ujęcie procentowe.....	42
Tabela 18. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarach rewitalizacji.....	42
Tabela 19. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych na obszarach rewitalizacji.....	42
Tabela 20. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym samym wieku na obszarach rewitalizacji.....	43
Tabela 21. Liczba przestępstw, wykroczeń i interwencji służb porządkowych – policji z powodu zakłócenia miru i porządku publicznego na obszarach rewitalizacji.....	43
Tabela 22. Stosunek interwencji służb porządkowych – policji z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego na danym obszarze względem ogółu gospodarstw domowych – ujęcie procentowe.....	43
Tabela 23. Cele, kierunki działań i przedsięwzięcia.....	45
Tabela 24. Wskaźniki produktu i rezultatu.....	46
Tabela 25. Główne projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	48
Tabela 26. Uzupełniające przedsięwzięcia.....	52
Tabela 27. Powiązania projektów rewitalizacyjnych ze zdiagnozowanymi problemami i sposobami rozwiązywania problemu.....	55
Tabela 28. Ramy finansowania głównych projektów rewitalizacyjnych.....	61
Tabela 29. Ramy finansowania projektów uzupełniających.....	64

Spis schematów

Schemat 1. Dokumenty planistyczne i strategiczne Gminy Brzozie.....	13
Schemat 2. Cel rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Jajkowo.....	35
Schemat 3. Cel rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Wielkie Leźno.....	36
Schemat 4. Cel rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Małe Leźno.....	36
Schemat 5. Cele rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Wielki Głębocek.....	37
Schemat 6. Cele i efekty rewitalizacji.....	44
Schemat 7. Koncepcja zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacji.....	54
Schemat 8. Ramowy harmonogram realizacji programu.....	67
Schemat 9. Formy monitoringu.....	68

Załączniki

Załącznik nr 1. Zdjęcia z przeprowadzonych konsultacji społecznych

Załącznik nr 2. Rzut internetowej strony dot. konsultacji społecznych

Wstęp

Rewitalizacja - (*łac.re-+vita-* dosłownie: przywrócenie do życia, ożywienie), *ang.revitalization, urbanrenewal, urbanredevelopment* – zespół działań urbanistycznych i planistycznych, koordynowanych przez lokalną administrację samorządową, których celem jest społeczne, architektoniczne, planistyczne i ekonomiczne korzystne przekształcenie wyodrębnionego obszaru gminy będącego w stanie kryzysu wynikającego z czynników społecznych i ekonomicznych. Niektóre programy rewitalizacyjne nakierowane są na ożywienie obszarów miast które utraciły swoją pierwotną funkcję, np. poprzemysłowych; celem wówczas jest znalezienie dla nich nowego zastosowania i doprowadzenie do stanu, w którym obszary zmieniają swoją funkcję¹.

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji².

Obszar zdegradowany to obszar gminy zidentyfikowany, będący w głębokim stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, objawiający się między innymi niskim poziomem uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym³. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji w art. 9 stanowi, że można wyznaczyć jako obszar zdegradowany na terenie gminy w przypadku wystąpienia na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. gospodarczych- niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub
2. środowiskowych – przekroczenie standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
3. przestrzenno - funkcjonalnych – niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniającego się obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub

1 <https://pl.wikipedia.org/wiki/Rewitalizacja>

2 Art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r., poz. 1777)

3 Art. 9 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015., poz. 1777)

4. technicznych – degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Wyznaczony obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic⁴.

Program rewitalizacji – inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy wieloletni program działań obejmujący całościowo i jednocześnie sferę społeczną, ekonomiczną, przestrzenną, infrastrukturalną, środowiskową i kulturową. Program zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnych form aktywności w ramach rewitalizacji.

Gminy program rewitalizacji zawiera:

- diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie obszaru;
- opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy takimi jak strategia rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, strategią rozwiązywania problemów społecznych;
- opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji;
- cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu zjawisk negatywnych;
- opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno- funkcjonalnym lub technicznym;
- szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych;
- opis struktury zarządzania rewitalizacją gminnego programu, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu;
- system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji;
- określenie niezbędnych zmian w uchwałach;
- Wskazanie czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji;
- załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno –

4 Art. 9 i art. 10 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015., poz. 1777)

przestrzennych obszaru rewitalizacji⁵.

Program rewitalizacji jest dokumentem, który ma zapewnić integrację działań władz samorządowych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i społeczności lokalnej w celu wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej.

Dla skutecznego wdrażenia programu rewitalizacji niezbędne jest uwzględnienie potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej począwszy od etapu identyfikacji obszarów zdegradowanych poprzez etap planowania i realizacji, kończąc na monitorowaniu skuteczności działań i wprowadzaniu modyfikacji.

Prawidłowo sporządzony program rewitalizacji gminy umożliwi gminie ubieganie się o środki finansowe, które to mają wspomóc realizację zaproponowanych projektów wyprowadzania obszaru zidentyfikowanego jako obszaru znajdującego się w głębokim kryzysie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko- Pomorskiego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

5 Art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015., poz. 1777)

**I KONTEKST STRATEGICZNY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI –
POWIĄZANIE PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I
PLANISTYCZNYMI NA POZIOMIE KRAJU, REGIONU, GMINY**

1.1. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie Kraju, regionu.

Gminy Program Rewitalizacji Gminy Brzozie powiązany jest z dokumentami strategicznymi i planistycznymi zarówno na poziomie krajowym jak i regionalnym. Poniższa tabela zawiera wykaz dokumentów z którymi Gminy Program Rewitalizacji pozostaje w korelacji co do zawartych w tych dokumentach założeniach, celach i wytycznych,

Tabela 1. Powiązanie GPR z dokumentami na poziomie kraju, regionu

Powiązania GPR z dokumentami krajowymi	
Nazwa dokumentu	Powiązania dokumentu z GPR
<i>Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia.</i>	Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 zawiera definicję rewitalizacji rozumianej jako wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizacji programów rewitalizacji. Dokument ten za główny cel stawia poprawę warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym.
<i>Strategia Rozwoju kraju 2020</i>	Główna strategia rozwojowa w średnim horyzoncie czasowym, nakreślająca strategiczne zadania państwa niezbędne by wzmocnić procesy rozwojowe. Dokument ten za główny cel stawia wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zróżnicowany rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Część obszarów działania, cele i priorytety rozwojowe są powiązane PRG. Powiązane obszary to: <ul style="list-style-type: none"> • Obszar strategiczny I – Sprawne i efektywne państwo, Cel 3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji

	<p>indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela, Priorytet: Rozwój kapitału społecznego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar strategiczny II- Konkurencyjna Gospodarka, Cel 4. Rozwój kapitału ludzkiego, Priorytet: Zwiększenie aktywności zawodowej, Poprawa jakości kapitału ludzkiego; • Obszar strategiczny III- Spójność Społeczna, Priorytet: Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
<p><i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie</i></p>	<p>Dokument strategiczny, kompleksowo odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim. Dokument ten za główny cel polityki regionalnej stawia efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych uwarunkowań i potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju -wzrostu zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. GPR jest zbieżny z celem drugim tego dokumentu – Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”). W szczególności zbieżny jest z kierunkiem działań – Rozwój zasobów ludzkich i kapitału społecznego. Rozwój kapitału społecznego poprzez podnoszenie jakości ofert kulturalnych, zwiększaniu umiejętności mieszkańców, podnoszenie aktywności społecznej co ma zaowocować zwiększeniem możliwości zatrudnienia i przedsiębiorczości.</p>
<p><i>Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020</i></p>	<p>Celem <i>Wytycznych</i> jest ujednoczenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji, zwanych dalej „projektami rewitalizacyjnymi. Dokument ten określa, jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazują instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniają ich spójność oraz kompleksowość. <i>Wytyczne</i> wskazują warunki i sposoby zapewnienia komplementarności interwencji dla projektów</p>

	rewitalizacyjnych współfinansowanych z wyżej wymienionych funduszy w ramach różnych celów tematycznych, priorytetów inwestycyjnych.
Powiązania GPR z dokumentami regionalnymi	
<i>Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020. Plan modernizacji 2020+</i>	Główne priorytety Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego to: konkurencyjna gospodarka, modernizacja przestrzeni wsi i miast, silna metropolia, nowoczesne społeczeństwo. Drugi priorytet- modernizacja przestrzeni wiejskich i miast zakłada dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. GPR jest zgodny z wyznaczonymi przez Strategię rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego kierunkami działań: rozwój obszarów wiejskich poprzez rozbudzenie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych.
<i>Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego do roku 2020</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Dokument ten za główne zadanie stawia tworzenie warunków dla rozwoju samodzielności i aktywności mieszkańców w życiu społecznym. Jako główne cele strategiczne wymienia: • Cel I – Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu; • Cel II – Wzrost poziomu jakości życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych; • Cel III – Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym. <p>Cele strategiczne GPR zgodne są z celami Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko - Pomorskiego.</p>
<i>Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Brodnickiego</i>	Strategia ORSG Powiatu Brodnickiego wyznacza 5 kluczowych celów rozwojowych: 1. Rozwój innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki;

	<p>2. Nowoczesna oferta edukacyjna odpowiadająca potrzebom rynku pracy;</p> <p>3. Wzmocnienie integracji społecznej i dostosowanie systemu opieki zdrowotnej do sytuacji demograficznej</p> <p>4. Ochrona dziedzictwa kulturowego regionu i promocja walorów przyrodniczych;</p> <p>5. Rozwój i poprawa jakości infrastruktury technicznej.</p> <p>Działania GPR wpisują się w 3 cel Strategii ORSG Powiatu Brodnickiego – Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu, działania ukierunkowane na aktywizację społeczno – zawodową osób, rodzin i grup wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem.</p>
<p><i>Lokalna Strategia Rozwoju</i> Opracowana przez Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie”</p>	<p>Gmina Brzozie jest jedną z gmin z terenu Pojezierza Brodnickiego wchodzącą w skład Lokalnej Grupy Działania „Pojezierze Brodnickie. GPR wpisuje się w cel szczegółowy II celu ogólnego jak i cel szczegółowy III celu ogólnego.</p> <p>1.Cel II- Wzrost konkurencyjności obszaru LSR oraz podniesienie jakości życia mieszkańców – rozwój obszaru poprzez inwestycje drogowe oraz na obszarach rewitalizowanych i poprawę dostępności do infrastruktury rekreacyjno-sportowo-kulturowej – nowoczesne obiekty użyteczności publicznej /sportowe, turystyczne, kulturowe/;</p> <p>2.Cel III Wzrost umiejętności mieszkańców obszaru LSR poprzez rozwój działań edukacyjnych między innymi na obszarach rewitalizowanych – Podniesienie i wzmocnienie poziomu kapitału ludzkiego i społecznego mieszkańców obszaru.</p>

1.2. Dokumenty strategiczne i planistyczne wyznaczające kierunki rozwoju na poziomie gminy

Gminny Program Rewitalizacji opracowany został w zgodzie z obowiązującymi programami planistycznymi i strategicznymi Gminy Brzozie.

Schemat 1. Dokumenty planistyczne i strategiczne Gminy Brzozie

Dokumenty planistyczne	Dokumenty strategiczne
<i>Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzozie</i>	<i>Plany odnowy miejscowości Jajkowo</i>
<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Brzozie</i>	<i>Plan Odnowy miejscowości Wielki Głębocek</i>
	<i>Plan Odnowy miejscowości Wielkie Leźno</i>
	<i>Plan Odnowy miejscowości Małe Leźno</i>

Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzozie

Podstawowym celem opracowania Studium było określenie zarówno możliwości i kierunków zagospodarowania przestrzennego do stworzenia podstaw dla nakreślenia strategii długookresowego rozwoju przestrzennego, odnowy struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, dobrego powiązania z otoczeniem, uzyskanie wysokich standardów urbanistyczno- architektonicznych zabudowy mieszkaniowej, poprawy życia, a także stworzenia atrakcyjnych warunków dla aktywności gospodarczej. Studium kładzie nacisk na zrównoważony rozwój gospodarczy z poszanowaniem walorów środowiskowych i kulturowych.

Plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Brzozie

Zawiera przepisy prawa miejscowego dotyczące przeznaczenia i sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów. Stanowi uszczegółowienie Studium. Celem regulacji jest umożliwienie działalności gospodarczej, ochrona interesów publicznych w zakresie środowiska komunikacji drogowej i pozostałej infrastruktury technicznej, zapewnienie ładu przestrzennego, prowadzenie

pełnego monitoringu działań urbanistycznych. Zawiera ogólne zasady środowiska przyrodniczego, krajobrazu i ochrony środowiska.

GPR po przez cele jak i działania jest zgodny ze Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i Planem zagospodarowania przestrzennego. Aktywizacja gospodarcza jest częścią dążenia do zrównoważonego rozwoju gospodarczego. Świadome zaś i aktywne społecznie społeczeństwo umożliwi zwiększenie aktywności gospodarczej.

Plany Odnowy

Plany odnowy opracowane zastały odrębnie dla każdego z sołectw gminy Brzozie. Dokument ten określa strategię działań w sferze społeczno- gospodarczej. Opracowywany z inicjatywy i przez mieszkańców danego sołectwa. Głównym wyzwaniem dla Planów odnowy jest rozwój i odnowa obszarów wiejskich oraz poprawa warunków pracy i życia mieszkańców. Zakładane cele planu zakładają wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji oraz turystyki i agroturystyki. Realizacja Planu odnowy poszczególnych sołectw ma służyć poprawie ładu przestrzennego i estetyki miejscowości, zwiększeniu stanu bezpieczeństwa mieszkańców, podniesieniu poziomu życia lokalnej społeczności, rozwojowi społeczno-kulturowemu, pobudzeniu aktywności sportowo-rekreacyjnej, integracji społeczności, wzrostowi lokalnego patriotyzmu, rozwojowi organizacji społecznych oraz zmniejszeniu problemów w sferze patologii społecznych. GPR wpisuje się w całości w założenia Plany odnowy.

II DIZGNOZA GMINY BRZOZIE

2.1. Położenie geograficzne i podział administracyjny

Gmina Brzozie to gmina wiejska położona na północno – wschodnim krańcu województwa kujawsko-pomorskiego, w Powiecie Brodnickim. Powiat Brodnicki, pod względem fizyczno - geograficznym stanowi część makroregionu Pojezierza Chełmińsko- Dobrzyńskiego. Gmina Brzozie od północy graniczy z gminami Kurzętnik, Grodziczno, od wschodu – Lidzbark, od południa – Bartniczka, Brodnica, od zachodu sąsiaduje z gminą Zbiczno. Północno – wschodnia granica gminy jest równocześnie granicą między województwami kujawsko- pomorskimi warmińsko – mazurskim. Środkowo- wschodnia część gminy (miejscowość Sugajno) leży w obrębie garbu Lubawskiego, środkowo – zachodnia część w dolinie Drwęcy zaś zachodnia obręb Pojezierza Brodnickiego. W obszarze gminy znajdują się Górznieńsko – Lidzbarski Park Krajobrazowy o powierzchni 1 710 ha, „Obszar doliny Drwęcy” - strefa krajobrazu chronionego to obszar o powierzchni 4 870 ha i Brodnicki Park Krajobrazowy o powierzchni 1 350 ha.

Teren gminy Brzozie stanowi 11 sołectw: Brzozie, Jajkowo (z miejscowościami: Jajkowo, Kantyła, Kuligi), Wielki Głębocek, Mały Głębocek (z miejscowościami: Mały Głębocek, Augustowo), Sugajno, Świecie, Trepki, Wielkie Leżno, Małe Leżno, Zembrze

Największą miejscowością a zarazem ośrodkiem usługowo – administracyjnymi centrum aktywności społeczno – gospodarczej jest miejscowość Brzozie. Brzozie jest siedzibą władz gminy. Działają tu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna, Samorządowy Zakład Budżetowy „Wodociągi Gminne”, Ośrodek zdrowia.

Gmina Brzozie należy do mniejszych jednostek administracyjnych, zajmuje siódmą pozycję pod względem zajmowanej powierzchni w stosunku do pozostałych gmin powiatu brodnickiego, ostatnią jeśli chodzi o ilość mieszkańców, a ósmą w przypadku zaludnienia na 1 km². Ogólna powierzchnia obszaru gminy wynosi 9374 ha.

Mapa 1. Gmina Brzozie z podziałem na sołectwa

2.2. Strefa społeczna

Liczba mieszkańców zameldowanych w gminie Brzozie według danych posiadanych przez Urząd Gminy Brzozie na dzień 28.12.2015 r wynosi 3 865 osób.

Liczba ludności gminy jest względnie stabilna, a nawet można zaobserwować delikatny wzrost ludności (liczba ludności na dzień 31.12.2006r wynosiła- 3 728 osób). W latach poprzednich migracja mieszkańców Brzozia wynikała z poszukiwania zatrudnienia. Obecnie zaobserwować można napływ ludności spoza granic gminy, powiatu czy województwa.

Największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 62,43 % ogółu ludności zameldowanej w gminie. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 14,28 %. Liczba dzieci do lat 17 to 23,28 % ludności.

Średnia gęstość zaludnienia wynosi 40 osób/km². Kobiety stanowią 48,74 % , a mężczyźni 51,25 % populacji.

Tabela. 2 LICZBA LUDNOŚCI ZAMELDOWANEJ Z PODZIAŁEM NA SOŁECTWA

Sołectwo	Liczba ludności	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym mężczyźni - 65 + kobiety – 60 +	Liczba dzieci do lat 17
Brzozie	1090	677	142	271
Jątkowo	599	393	70	136
Janówko	244	144	39	61
Małe Leżno	177	110	29	38
Mały Głębozec	293	186	41	66
Sugajno	213	129	42	42
Świecie	237	156	34	47
Trepki	76	45	12	19
Wielki Głębozec	530	322	79	129
Wielkie Leżno	170	105	27	38
Zembrze	236	146	37	53
Razem:	3865	2413	552	900

Mieszkańcy w trudnych okresach życiowych mogą skorzystać z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Na koniec roku 2015 liczba osób korzystających z pomocy społecznej wynosiła 598. Liczba gospodarstw – stałych beneficjentów pomocy społecznej to 105 gospodarstw zaś zasiłek rodzinny pobierany jest na 367 dzieci do lat 17-stu.

Liczba osób korzystająca z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowi 15 % ogólnej liczby mieszkańców zameldowanych w Gminie. Z wyliczeń wynika, że co 6 osoba w Gminie jest beneficjentem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przyczyną tak dużego zainteresowania pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej są niskie zarobki, kształtujące się na poziomie najniższej krajowej. Brak zaradności, chęci poszukania dodatkowego sposobu zarobkowania. Często osoby niepodjemujące pracy są to osoby chore, niejednokrotnie mające problem alkoholowy, osoby które nie chcą podjąć jakiegokolwiek pracy ponieważ uważają, że im przysłowiowo się nie opłaca. Wynik osób potrzebujących pomocy jest również podnoszony przez osoby, które nie wykazują swoich rzeczywistych dochodów, zatrudniane są bez umowy o pracę.

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy wynika, że na koniec roku 2015 liczba osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym wynosiła 143 osoby, liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej to 91 osób, zaś liczba osób pozostających bez pracy 24 miesiące i dłużej to 52 osoby. Dane te odnoszą się do osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, trudno określić ilość osób pozostających bez pracy niezarejestrowanych.

Brak pracy i zależność od Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej niejednokrotnie prowadzi do wykluczenia społecznego, frustracji a niekiedy znajduje ujście w aktach wandalizmu, agresji i przemocy.

Komenda Powiatowa Policji w Brodnicy w roku 2015 odnotowała na terenie gminy Brzozie 14 przypadków popełnienia przestępstwa, 28 przypadków wykroczeń. W ciągu roku 2015 Funkcjonariusze Policji na terenie gminy podejmowali 243 działania interwencyjne z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego.

2.3. Strefa gospodarcza

Dominującymi sektorami gospodarki w Gminie są: budownictwo, przemysł rolno – spożywczy, tartacznictwo, handel i usługi.

W Centralnej Ewidencji Działalności zarejestrowanych jest 150 przedsiębiorców. W przeważającej części są to jedno – dwu osobowe firmy.

Tereny gminy Brzozie to większości tereny rolnicze. Świadczy o tym liczba użytków rolnych. Cała powierzchnia gminy wynosi 9366 ha zaś użytki rolne zajmują 6766 ha powierzchni gminy. Użytki rolne stanowią więc 72% terenu gminy. Grunty orne zajmują zaś 5696 ha powierzchni użytków rolnych.

Na terenie gminy znajduje się 621 gospodarstw rolnych. Najwięcej jest gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha i gospodarstw małych o powierzchni 1 do 2 ha.

Przeważa hodowla trzody chlewnej i uprawa zbóż oraz roślin pastewnych. Należy zauważyć, że na obszarze gminy zdecydowanie przeważają gleby IV i V klasy. Słaba rolnicza przydatność gleb ogranicza rozwój gospodarki rolnej, w tym uprawę gatunków roślin wymagających dobrych gleb (pszenica, buraki cukrowe).

Od paru lat w gminie można zaobserwować rozwój usług turystycznych. W gminie funkcjonują 3 hotele, 1 ośrodek szkoleniowo – wypoczynkowy, 1 zajazd oraz 10 gospodarstw agroturystycznych.

Zapewniają one łącznie 598 miejsc noclegowych. Turyści przybywający na teren gminy i okolicznych miejscowości powiatu Brodnickiego to większości osoby starsze i w średnim wieku lubiące ciszę i spokój, mało nastawionych na aktywny wypoczynek. Mało napływa turystów młodej generacji, którzy to lubią spędzać aktywnie czas uprawiając różnego rodzaju sporty. Gmina jak i powiat brodnicki jest mało atrakcyjny dla ludzi młodych.

Brak jest utwardzonych ścieżek rowerowo – pieszych, słabo wykorzystane są akwenty wodne (mała ilość wypożyczalni sprzętu wodnego), słabo zagospodarowane tereny przyjeziorne (brak pól namiotowych, boisk do gry w piłkę, restauracji - klubów). Słaba oferta imprez kulturalnych.

2.4. Oświata

W gminie są trzy szkoły podstawowe (w Brzoziu, Jajkowie i Wielkim Leźnie) i jedno gimnazjum w Brzoziu oraz trzy placówki wychowania przedszkolnego (w Jajkowie i 2 w Brzoziu). W roku szkolnym 2014/2015 do szkół podstawowych uczęszczało 307 uczniów, do gimnazjum 154, natomiast w placówkach wychowania przedszkolnego odnotowano 84 dzieci. Na jeden oddział w szkołach podstawowych przypada 15 uczniów a w gimnazjum 26 uczniów. W gminie funkcjonuje jedna biblioteka publiczna.

Wyniki zewnętrznego sprawdzianu szóstoklasistów z gminy Brzozie na przestrzeni trzech lat nie są zadawalające w stosunku do wyników jakie uzyskiwali uczniowie ze zewnętrznego sprawdzianu w obrębie województwa kujawsko – pomorskiego, powiatu czy kraju. Średni wynik sprawdzianu szóstoklasistów uczniów liczony na przestrzeni trzech lat ze Szkoły Podstawowej w Jajkowie wynosił 37,03%, Szkoły Podstawowej w Brzoziu – 34,36%. Średni wynik zewnętrznego sprawdzianu szóstoklasistów na przestrzeni trzech lat w województwie kujawsko – pomorskim to 39,37%, powiecie – 38,06%, w kraju – 40,78% . Najwyższe wyniki uzyskiwali uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Wielkim Leźnie – średnia z trzech lat wynosi 40,10%.

Tabela 3. Zestawienie wyników sprawdzianu szóstoklasistów za ostatnie trzy lata

Obwód Szkolny	Sołectwa	Wynik sprawdzianu szóstoklasistów		
		2012/2013	2013/2014	2014/2015
Jajkowo	Jajkowo	22,88%	21,71%	66,50%
	Świecie			
	Wielki Głębocek			
Brzozie	Brzozie	17,82%	23,75%	61,50%
	Mały Głębocek			
	Sugajno			
Wielkie Leźno	Wielkie Leźno	25,10%	22,69%	72,50%
	Małe Leźno			
	Janówko			
	Trepki			
	Zembrze			
Wynik w skali Gminy		21,43%	22,70%	65,50%
Wynik w Województwie Kujawsko - Pomorskim		23,60%	25,02%	69,50%
Wynik w skali powiatu		22,56%	24,63%	67,00%
Wynik w skali kraju		24,03%	25,82%	72,50%

Źródło danych : Urząd Gminy Brzozie

W szkołach nadal jest mała liczba godzin pozalekcyjnych, które to pogłębiałyby wiedzę, zainteresowania i sprawność intelektualną jak i fizyczną uczniów. Większa liczba zajęć ukierunkowanych indywidualnie do ucznia wpłynęłaby na niwelowanie różnic środowiskowych, a także w znacznym stopniu zmniejszyłaby zjawiska patologii wśród dzieci i młodzieży.

2.5. Infrastruktura

Infrastruktura drogowa to drogi gminne, powiatowe. Przez teren gminy Brzozie przebiega również odcinek drogi krajowej nr 15. Droga krajowa poprowadzona jest w bezpośrednim sąsiedztwie zwartej zabudowy wsi Jajkowo i Wielki Głębocek. Jest wykorzystywana zarówno dla ruchu lokalnego, jak i tranzytowego. Na terenie gminy nie występują drogi wojewódzkie.

Drogi powiatowe łączą większe miejscowości gminy.

Drogi gminne w przeważającej części posiadają nawierzchnię gruntową bądź umocnioną warstwą pospółki lub żwiru. Nieliczne są odcinki o nawierzchni bitumicznej.

Do wszystkich 11 sołectw prowadzą drogi asfaltowe.

Drogi przebiegające przez teren gminy mają następującą długość:

- krajowe – 10 km,
- powiatowe – 35 km,
- gminne – 110 km.

Drogi powiatowe i gminne to drogi wąskie o nawierzchni wymagającej modernizacji, obsadzone gęsto starymi drzewami. Dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców zaleca się utworzenie ścieżek rowerowo - pieszych

Infrastruktura wodociągowa w pełni zabezpiecza potrzeby gminy i stwarza pewne rezerwy. Całkowita zdolność produkcyjna wody pitnej na terenie gminy wynosi około 1800 m³/d.

Woda dostarczana jest do odbiorców siecią wodociągową o długości 130 km i z 892 przyłączami. Stopień zwodociągowania gminy określa się na 95%. Dostęp do sieci wodociągowej posiadają mieszkańcy praktycznie wszystkich miejscowości na obszarze gminy. Dostępu do wody nie posiadają pojedyncze gospodarstwa np. na terenie wsi Małe Leżno i Mały Głębozec.

Infrastrukturę kanalizacyjną stanowi rozbudowana i zmodernizowana w 2011 r. oczyszczalnia ścieków w Jajkowie. Oczyszczalnia ścieków jest wyposażona w kolektor zrzutowy ścieków oczyszczonych do rzeki Drwęcy. W sieć kanalizacyjną zaopatrzone są gospodarstwa domowe z miejscowości Jajkovo, Wielki Głębozec, Mały Głębozec i Brzozie. W miejscowościach – Małe Leżno, Wielkie Leżno, Trepki, Augustowo, Kantyła zainstalowane zostały przydomowe oczyszczalnie ścieków. Przydomowe oczyszczalnie ścieków są rozwiązaniem alternatywnym, w przypadku gdy nie jest możliwe podłączenie się do sieci kanalizacyjnej.

Na przełomie lat 2014 – 2015 została oddana do użytkowania sieć gazociągowa DN – 300 wysokiego ciśnienia relacji Brodnica – Nowe Miasto Lubawskie. Nitka gazociągu przebiega przez miejscowość Jajkovo i Wielki Głębozec wzdłuż drogi krajowej nr 15. Ze względu na wysokie koszty przyłączenia jak i cenę gazu ziemnego brak jest zainteresowania mieszkańców podłączeniem się do sieci gazociągowej.

III OBSZAR ZDEGRADOWANY

3.1. Analiza wskaźnikowa – strefa społeczna

Przystępując do analizy sytuacji społecznej istniejącej na terenie gminy Brzozie zestawiono w jednej tabeli (str.22) wskaźniki społeczne i wyniki przedstawiono mieszkańcom gminy. Wskaźniki społeczne odnoszą się do czterech grup problemów. Pierwszą z grup jest problem starzenia się społeczeństwa, drugą – problem bierności zawodowej na rynku pracy, długotrwałe bezrobocie, trzecią – problem niskiej kondycji ekonomicznej mieszkańców, ubóstwo i wykluczenie oraz czwarta grupa to problem związany

z dysfunkcją do życia w społeczeństwie i rodzinie, występowanie przestępczości i zakłócenia miru domowego.

Wskaźniki zostały obliczone na podstawie danych udostępnionych przez: Urząd Gminy Brzozie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzoziu, Powiatowy Urząd Pracy w Brodnicy, Komendę Powiatową Policji w Brodnicy.

Rozpatrując sytuację demograficzną, można zauważyć, że mieszkańcy gminy Brzozia zaliczają się do społeczeństwa starzejącego się. Wyznacznikiem przekroczenia progu demograficznego starości jest przekroczenie 12 % udziału osób powyżej 60 roku życia w ogólnej liczbie ludności⁶, co oznacza, że w sołectwach gminy Brzozie, proces demograficznego starzenia się jest zaawansowany. Jako przyczynę zaistniałej sytuacji demograficznej, mieszkańcy gminy Brzozie podają niską kondycję ekonomiczną mieszkańców, pojawiające się przypadki zakłócenia miru i porządku publicznego, brak miejsc do aktywnego spędzania czasu. To zdaniem mieszkańców znacznie wpływa na rozwój gospodarczy i przyczynia się do opuszczania i nieosiedlania się w gminie osób młodych w wieku prokreacyjnym.

Uwzględniając uwagi mieszkańców gminy skupiono się na analizie trzech wybranych wskaźników społecznych:

WS 1 - udział bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze – problem bierności zawodowej na rynku pracy, długotrwałego bezrobocia trwającego 24 miesiące i dłużej;

WS 2 - udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze – problem niskiej kondycji ekonomicznej mieszkańców, ubóstwa i wykluczenia;

WS 3 - stosunek interwencji służb porządkowych – policji z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego na danym obszarze względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze – dysfunkcji do życia w społeczeństwie i w rodzinie, problem nadużywania alkoholu, przemocy domowej, który niejednokrotnie przeradza się u młodych ludzi w agresję, która znajduje ujście w aktach wandalizmu, podatności na dewiacje, uzależnienia, przestępczość

⁶ www.polskieradio.pl/42/3165/Artykul/1417272,starzejace-sie-spoleczenstwo-zmieni-polska-gospodarka

Tabela 4. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW SPOŁECZNYCH

Sołectwo	Wskaźniki											
	Liczba mieszkańców	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Przestępstwa kryminalne (popełnione na danym obszarze) na 1000 mieszkańców	Wykroczenia (popełnione na danym obszarze) na 1000 mieszkańców	Stosunek interwencji służb porządkowych- policji z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego na danym obszarze względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Brzozie	1090	0,130	0,210	0,052	0,041	0,200	0,145	0,076	0,376	0,005	0,003	0,280
Jajkowo	599	0,117	0,178	0,094	0,534	0,432	0,142	0,086	0,390	0,002	0,012	0,274
Janówko	244	0,160	0,271	0,035	0,028	0,200	0,193	0,163	0,475	0,001	0,001	0,143
Małe Leźno	177	0,164	0,264	0,064	0,036	0,429	0,305	0,152	0,710	0,000	0,000	0,196
Mały Głębocek	293	0,140	0,220	0,048	0,073	0,667	0,136	0,106	0,379	0,001	0,001	0,160
Sugajno	213	0,197	0,325	0,039	0,071	0,400	0,117	0,073	0,286	0,000	0,000	0,073
Świecie	237	0,143	0,218	0,070	0,045	0,364	0,097	0,140	0,286	0,000	0,002	0,140
Trepki	76	0,158	0,267	0,111	0,089	0,200	0,145	0,133	0,255	0,000	0,000	0,020
Wielki Głębocek	530	0,149	0,245	0,034	0,025	0,273	0,166	0,149	0,419	0,000	0,007	0,372
Wielkie Leźno	170	0,159	0,257	0,114	0,067	0,417	0,188	0,130	0,447	0,004	0,001	0,369
Zembrze	236	0,157	0,253	0,041	0,014	0,667	0,148	0,107	0,490	0,001	0,001	0,125
Gmina Brzozie	3865	0,143	0,229	0,059	0,038	0,364	0,155	0,119	0,401	0,014	0,028	0,245

Źródło danych: Urząd Stanu Cywilnego w Brzoziu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzoziu, Powiatowy Urząd Pracy w Brodnicy, Komenda Powiatowa Policji w Brodnicy, dane na dzień 31.12.2015, Obliczenia własne

Tabela 5. LICZBA LUDNOŚCI W GMINIE

Sołectwo	Liczba ludności	Liczba ludności w wieku Produkcyjnym	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	Liczba dzieci do lat 17
Brzozie	1090	677	142	271
Jajkowo	599	393	70	136
Janówko	244	144	39	61
Małe Leżno	177	110	29	38
Mały Głębozec	293	186	41	66
Sugajno	213	129	42	42
Świecie	237	156	34	47
Trepki	76	45	12	19
Wielki Głębozec	530	322	79	129
Wielkie Leżno	170	105	27	38
Zembrze	236	146	37	53
Gmina Brzozie	3865	2413	552	900

Źródło danych: Urząd Stanu Cywilnego w Brzoziu, dane na dzień 31.12.2015r.

Położenie gminy w niedużej odległości od miasta Brodnicy i Nowego Miasta Lubawskiego, gdzie prosperuje kilka dużych zakładów pracy i niewielki wskaźnik osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na terenie gminy Brzozie w wysokości 3,8 %, pozwoliłoby na stwierdzenie, iż w gminie Brzozie nie ma problemu bezrobocia. Jednakże, gdy przyjrzymy się problemowi bezrobocia w poszczególnych sołectwach, sytuacja nie wygląda już tak optymistycznie. Najgorzej sytuacja przedstawia się w sołectwie Jajkowo, gdzie stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze wynosi 53%, natomiast wartość tego wskaźnika dla całej gminy stanowi 3,8 %. W sołectwie Jajkowo, 43 % bezrobotnych, stanowią bezrobotni pozostający 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze. Wysoki udział bezrobotnych 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze w porównaniu do średniej tego wskaźnika dla całej gminy – 36,4%, odnotowuje się również w sołectwach : Mały Głębozec 66,7%, Zembrze 66,7%, Małe Leżno 42,9 %.

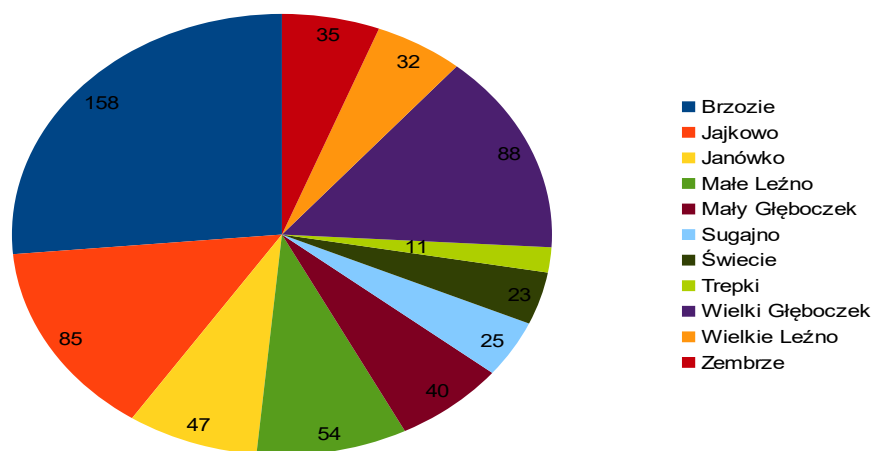
Tabela 6. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH

Sołectwo	Liczba osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące i dłużej
Brzozie	35	28	7
Jajkowo	37	21	16
Janówko	5	4	1
Małe Leżno	7	4	3
Mały Głębocek	9	3	6
Sugajno	5	3	2
Świecie	11	7	4
Trepki	5	4	1
Wielki Głębocek	11	8	3
Wielkie Leżno	12	7	5
Zembrze	6	2	4
Gmina Brzozie	143	91	52

Zródło danych: Powiatowy Urząd pracy w Brodnicy, dane na dzień 29.12.2015r.

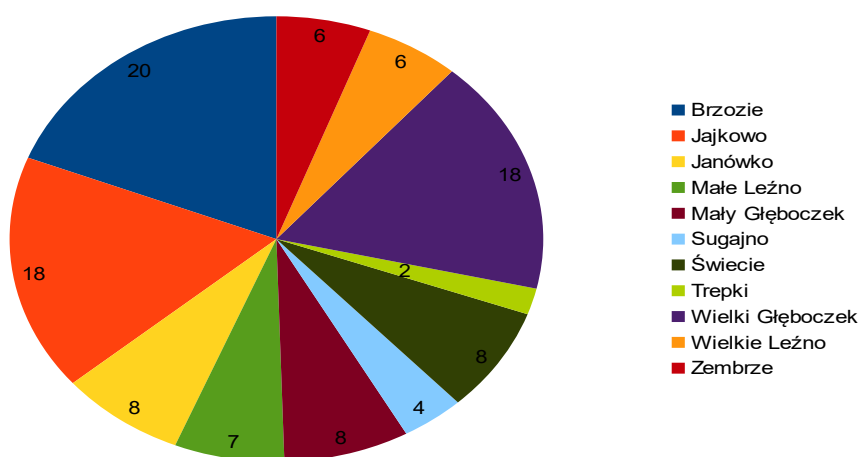
Słaba kondycja finansowa mieszkańców wyrażona jest w liczbie osób korzystających z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Liczba osób korzystająca z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowi 15% ogólnej liczby mieszkańców zameldowanych w gminie. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze w porównaniu do średniej dla całej gminy, najmniej korzystniej przedstawia się w sołectwie Małe Leżno – 30%, Janówko - 19%, Wielkie Leżno – 19% i Wielki Głębocek – 17 %. Sytuacja ta może być powiązana z faktem, zamieszkiwania na tych terenach osób starszych w wieku poprodukcyjnym, mniej zamożnych. Wniosek taki, można wysunąć porównując wskaźniki udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze do wskaźników udziału osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze.

Wykres 1. Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z środowiskowej pomocy społecznej

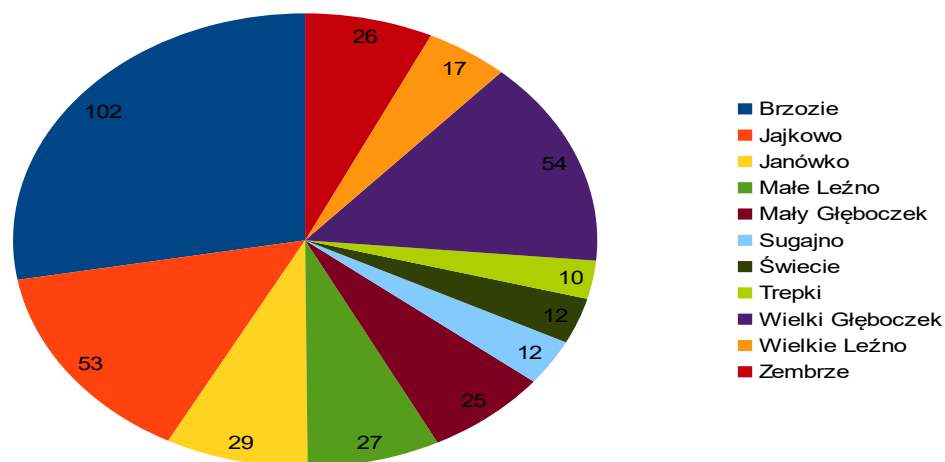
Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzoziu, dane na dzień 31.12.2015 r

Wykres 2. Liczba gospodarstw domowych – stałych beneficjentów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzoziu, dane na dzień 31.12.2015 r

**Wykres 3. Liczba dzieci do lat 17,
na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny**

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzozui, dane na dzień 31.12.2015r

Na terenie Gminy Brzozie problem stanowią przypadki zakłócenia miru domowego i porządku publicznego. Na koniec roku 2015 r Powiatowa Komenda Policji w Brodnicy odnotowała 243 przypadki interwencji policji z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego na terenie Gminy Brzozie, co w przeliczeniu na gospodarstwa domowe stanowi 24 % . W sołectwie Brzozie Policja interweniowała 74 razy , w Jajkowie 57, w Wielkim Głęboćczku 45, w Wielkim Leżnie 17 razy. W przeliczeniu na gospodarstwa domowe na terenie danego sołectwa, najczęściej interwencji odnotowano służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego na terenie sołectwa Wielkie Leżno i Wielki Głęboćczek – 37% oraz Brzozie - 28% i Jajkowo – 27%.

**Tabela 7. LICZBA PRZESTĘPSTW, WYKROCZEŃ, INTERWENCJI SŁOŻB
PORZĄDKOWYCH**

Sołectwo	Liczba przestępstw kryminalnych popełnionych na danym obszarze	Liczba wykroczeń popełnionych na danym obszarze	Ilość interwencji służb porządkowych – policji z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego na danym obszarze
Brzozie	5	3	74
Jajkowo	2	12	57
Janówko	1	1	7
Małe Leżno	0	0	9
Mały Głęboćczek	1	1	12
Sugajno	0	0	4
Świecie	0	2	8
Trepki	0	0	3
Wielki Głęboćczek	0	7	45

Wielkie Leżno	4	1	17
Zembrze	1	1	7
Gmina Brzozie	14	28	243

Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Brodnicy, dane na dzień 31.12.2015r.

3.2. Podsumowanie analizy wskaźnikowej – sfera społeczna

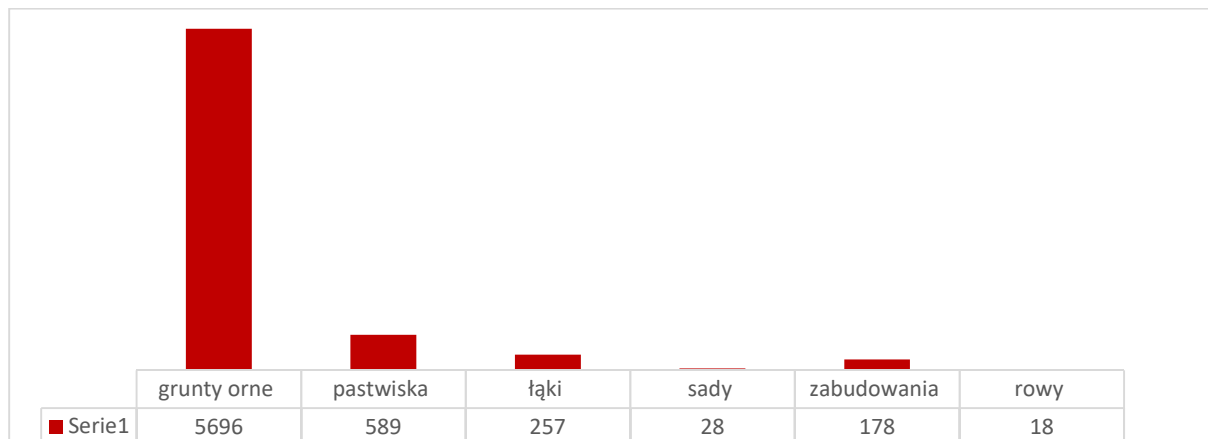
Z przeprowadzonej analizy wskaźnikowej sfery społecznej wynika, że na terenie gminy Brzozie odnotować można występowanie następujących problemów społecznych:

1. Niski poziomem samodzielności ekonomicznej mieszkańców, ubóstwo i wykluczenie- Udział gospodarstw domowych- stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze (Janówko – 16%, Małe Leżno, Wielki Głęboćek 15%, Świecie 14%, Wielkie Leżno 13%);
2. Bierność zawodowa na rynku pracy – długotrwałe bezrobocie 24 miesiące i dłużej-Udział bezrobotnych pozostających 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze (Mały Głęboćek, Zembrze – 67%, Jajkowo - 43%, Małe Leżno - 43%, Wielkie Leżno - 42%);
3. Dysfunkcja do życia w społeczeństwie i rodzinie, zakłócenie miru domowego – Stosunek interwencji służb porządkowych – policji z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego na danym obszarze względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze (Wielki Głęboćek, Wielkie Leżno – 37%, Brzozie 28%, Jajkowo 27%).

3.3. Analiza wskaźnikowa – strefa gospodarcza

Podając diagnozie sytuację gospodarczą gminy Brzozie, należy zwrócić uwagę na liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze i ilość gospodarstw o pow. powyżej 15 ha użytków rolnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze. Decyzja o rozpatrywaniu sytuacji gospodarczej w oparciu o ilość gospodarstw o pow. powyżej 15 ha użytków rolnych... , podyktowana jest tym, iż tereny gminy Brzozie nadal zachowany mają charakter rolniczy. 72 % terenu gminy to użytki rolne. Cała powierzchnia gminy wynosi 9366 ha zaś użytki rolne zajmują 6766 ha powierzchni gminy. Grunty orne zajmują zaś 5696 ha powierzchni użytków rolnych.

Wykres 4. ZESTAWIENIE GRUNTÓW Z PODZIAŁEM NA GRUNTY ORNE, PASTWISKA, ŁĄKI, SADY, ZABUDOWANIA, ROWY

Źródło danych: Urząd Gminy Brzozie

Na terenie gminy znajduje się 621 gospodarstw rolnych. Najwięcej jest gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha i gospodarstw małych o powierzchni 1 do 2 ha.

Tabela 8. WYKAZ GOSPODARSTW ROLNYCH

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw
Ogółem	621
od 1 ha do 2 ha	145
od 2 ha do 5 ha	133
od 5 ha do 7 ha	57
od 7 ha do 10 ha	59
od 10 ha do 15 ha	77
od 15 do 30 ha	84
od 30 do 50 ha	47
powyżej 50 ha	19

Źródło danych: Urząd Gminy Brzozie

Przeważa hodowla trzody chlewnej i uprawa zbóż oraz roślin pastewnych. Należy zauważyć, że na obszarze gminy zdecydowanie przeważają gleby IV i V klasy. Słaba rolnicza przydatność gleb ogranicza rozwój gospodarki rolnej, w tym uprawę gatunków roślin wymagających dobrych gleb (pszenica, buraki

cukrowe).

Tabela 9. WYKAZ GRUNTÓW ROLNYCH Z PODZIAŁEM NA KLASY

Klasa gruntów rolnych	Powierzchnia w ha
III a	17
III b	333
IV a	2059
IV b	1614
V	1128
VI	545

Źródło danych: Urząd Gminy Brzozie

Słaba rolnicza przydatność gleb powoduje wśród części mieszkańców rezygnację z uprawy ziemi i poszukiwanie innego zajęcia zarobkowego. Część mieszkańców znajduje zatrudnienie w firmach ulokowanych w pobliskich miastach: Brodnicy i Nowym Mieście Lubawskim. Część mieszkańców zaś pozyskuje środki na życie z prowadzenia działalności gospodarczej.

W gminie Brzozie na dzień 31.12.2015 r. zarejestrowanych było 150 podmiotów gospodarczych. Najmniej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych jest na terenie sołectwa Mały Głębozec, Trepki, Wielkie Leżno. Poniżej w tabeli wykazano liczbę podmiotów gospodarczych, liczbę gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha użytków rolnych oraz liczbę mieszkańców w wieku produkcyjnym z podziałem na sołectwa.

**Tabela 10. WYKAZ GOSPODARSTW O POWIERZCHNI POWYŻEJ 15 Ha
I OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM W SOŁECTWACH**

Sołectwo	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba gospodarstw o pow. powyżej 15ha użytków rolnych	Liczba osób w wieku produkcyjnym
Brzozie	71	22	677
Janówko	10	16	144
Jajkowo	21	11	393
Małe Leżno	6	10	110
Mały Głębozec	2	15	186
Sugajno	7	17	129
Świecie	5	8	156
Trepki	2	7	45
Wielki Głębozec	17	12	322

Wielkie Leźno	3	8	105
Zembrze	6	20	146
Gmina Brzozie	150	146	2413

Źródło danych: Urząd Stanu Cywilnego w Brzoziu, Centralna Ewidencja Działalności Gospodarczej, dane na dzień 31.12.2015r.

Dane z powyższej tabeli posłużyły do wyliczenia obydwu wskaźników gospodarczych dla każdego z sołectw umieszczonych.

Tabela 11. WYKAZ WSKAŹNIKÓW GOSPODARCZYCH

Wskaźniki	Brzozie	Jajkowo	Janówko	Małe Leźno	Mały Głęboćczek	Sugajno	Świecie	Trepki	Wielki Głęboćczek	Wielkie Leźno	Zembrze	Gmina Brzozie
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	10,487	5,343	6,944	5,454	1,075	5,426	3,205	4,444	5,279	2,857	4,109	6,216
Ilość gospodarstw o pow. powyżej 15 ha użytków rolnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	3,249	2,798	11,111	9,090	8,064	13,178	5,128	15,555	3,726	7,619	13,698	6,050

3.4. Podsumowanie analizy wskaźnikowej – strefa gospodarcza

Biorąc pod uwagę wskaźniki pomiaru sytuacji gospodarczej zarejestrować można odchylenia względem tych samych wskaźników dla całej gminy, w przypadku obydwu wskaźników w sołectwach : Jajkowo, Świecie, Wielki Głęboćczek. W wymienionych sołectwach mamy do czynienia z bardzo małą aktywnością gospodarczą mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym terenie. Zauważyć należy, że wyższą wartość dla wskaźnika liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze dla całej gminy wykazują tylko dwa sołectwa Brzozie i Janówko. Pozostałe sołectwa wykazują niej korzystny wskaźnik od wskaźnika dla całej gminy. W przypadku drugiego wskaźnika gospodarczego – ilości gospodarstw o pow. powyżej 15 ha użytków rolnych... niekorzystne odchylenie względem tego samego wskaźnika dla całej gminy odnotowuje się w przypadku trzech sołectw: Świecie, Wielki Głęboćczek, Brzozie, Jajkowo.

3.5 Analiza sołectw pod kątem występowania przestrzeni zdegradowanej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych ..” przestrzeń zdegradowana to

obecnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności : przemysłowe, wojskowe, eksploatację kopalni, transportowe, rolnicze, infrastruktury komunalnej. Specyficznym rodzajem „przestrzeni zdegradowanej” są także tereny i obiekty, w których rozpoczęto realizację zagospodarowania i jej nie zakończono – formalnie nie doszło do rozpoczęcia działalności, ale teren jest zajęty przez nieużytkowane obiekty.

Na terenie gminy Brzozie nie znajduje się typowo przestrzeń zdegradowana.

W sołectwie Jajkowo, znajduje się boisko szkolne, które nie spełnia już roli obiektu sportowego na miarę dzisiejszych czasów. Nie posiada również obiektu, który mógłby spełniać funkcję kulturowo-edukacyjną. W sołectwie Wielki Głębozec zapoczątkowane zostały działania aby powstało boisko sportowe dla dzieci i młodzieży oraz miejsce wypoczynku i rekreacji nad jeziorem Wielki Głębozec. Jednakże powstające miejsca aktywnego wypoczynku wymagają jeszcze doposażenia choćby w urządzenia sportowe.

Dostępność w infrastrukturę społeczną i sportową jest również uboga w sołectwach Wielkie Leźno i Małe Leźno. Obydwa sołectwa posiadają wspólną świetlicę wiejską, w której brak jest aktywności kulturalno– edukacyjnej.

3.6. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego gminy Brzozie zestawiono w jednej tabeli trzy wskaźniki społeczne i dwa wskaźniki gospodarcze.

Wskaźniki społeczne:

WS 1 - udział bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze – problem bierności zawodowej na rynku pracy, długotrwałego bezrobocia trwającego 24 miesiące i dłużej;

WS 2 - udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze – problem niskiej kondycji ekonomicznej mieszkańców, ubóstwa i wykluczenia;

WS 3 - stosunek interwencji służb porządkowych – policji z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego na danym obszarze względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze – dysfunkcji do życia w społeczeństwie i w rodzinie, problem nadużywania alkoholu, przemocy domowej, który niejednokrotnie przeradza się u młodych ludzi w agresję, która znajduje ujście w aktach wandalizmu, podatności na dewiacje, uzależnienia, przestępczość.

Wskaźniki Gospodarcze:

- WG 1 liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców

w wieku produkcyjnym na danym obszarze;

- WG 2 ilość gospodarstw o pow. powyżej 15 ha użytków rolnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

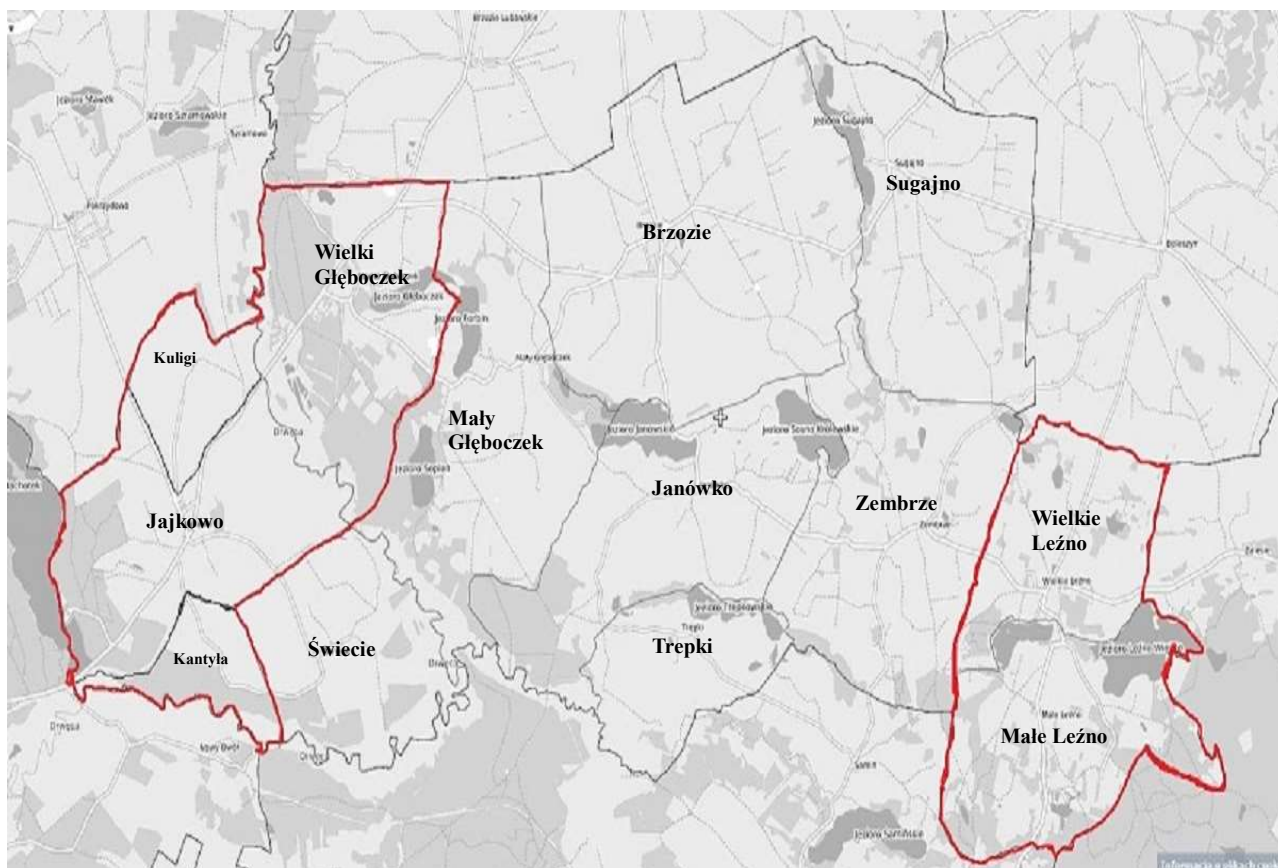
Tabela 12. WSKAŹNIKI DELIMITACJI OBSZARU REWITALIZACJI

Wskaźniki	Sołectwo Brzozie	Sołectwo Jajkowo	Sołectwo Janówko	Sołectwo Małe Leźno	Sołectwo Mały Głęboćek	Sołectwo Sugajno	Sołectwo Świecie	Sołectwo Trepki	Sołectwo Wielki Głęboćek	Sołectwo Wielkie Leźno	Sołectwo Zembrze	Gmina Brzozie
WS 1	0,200	0,432	0,200	0,429	0,667	0,400	0,364	0,200	0,273	0,417	0,667	0,386
WS 2	0,076	0,086	0,163	0,152	0,106	0,073	0,140	0,133	0,149	0,130	0,107	0,119
WS 3	0,280	0,274	0,143	0,196	0,160	0,073	0,140	0,20	0,372	0,369	0,125	0,196
WG 1	10,487	5,343	6,944	5,454	1,075	5,426	3,205	4,444	5,279	2,857	4,109	6,216
WG 2	3,249	2,798	11,111	9,090	8,064	13,178	5,128	15,555	3,726	7,619	13,698	6,050

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzoziu, Urząd Gminy Brzozie, Komenda Powiatowa Policji, dane na dzień 31.12.2015r., obliczenia własne

Z zestawionych wskaźników wytypowano cztery sołectwa, w których odstępstwa od średniej dla całej gminy odzwierciedlają istnienie co najmniej dwóch problemów ze sfery społecznej i co najmniej jednego ze sfery gospodarczej. W ten sposób został wyodrębniony obszar zdegradowany składający się z czterech sołectw: Jajkowo, Wielki Głęboćek, Wielkie Leźno i Małe Leźno.

Mapa 2. Obszar zdegradowany na tle Gminy Brzozie

 - obszar zdegradowany

IV WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI

4.1 Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji został wyodrębniony z obszaru zdegradowanego, który obejmuje cztery sołectwa: Jajkowo, Wielki Głębozec i Wielkie Leżno, Małe Leżno.

Obszar rewitalizacji nie będzie obejmowała terenów leśnych, zadrzewionych i zakrzewionych oraz gruntów ornych znajdujących się na terenie obszaru zdegradowanego oraz nie będzie uwzględniał powierzchni przysiółków – Kuligi – 173,75 ha, Kantyla – 200,65 ha. Obszarem rewitalizacji objęta zostanie głównie zwarta zabudowa na terenach obszaru zdegradowanego.

Tabela 13. WYKAZ POWIERZCHNI GRUNTÓW I LICZBY MIESZKAŃCÓW**- Dane do obliczenia wskaźników obszaru rewitalizacji**

Solectwo	Powierzchnia geodezyjna Solectwa w ha	Obszary leśne, zadrzewione i zakrzewione w ha	Grunty orne	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców zamieszkałych poza terenem rewitalizacji
Jajkowo	1190	264	636	599	125
Wielki Głębozec	782	314	252	530	127
Wielkie Leźno	523	52	361	170	42
Małe Leźno	744	147	388	177	15
Suma:	3239	777	1637	1476	309
Gmina Brzozie	9366	1404	5696	3865	-

Źródło danych: Urząd Stanu Cywilnego w Brzoziu, Urząd Gminy Brzozie- Wydział Wymiaru i Poboru Podatków

Łączna powierzchnia obszaru rewitalizacji po odjęciu obszarów leśnych, zadrzewionych i zakrzewionych, gruntów ornych oraz przysiółków Kuligi, Kantyła obszaru zdegradowanego Jajkowo wynosi 450,60 ha. Powierzchnia gminy Brzozie po odjęciu obszarów leśnych, zadrzewionych i zakrzewionych oraz gruntów ornych wynosi zaś 2 266 ha.

Obszar rewitalizacji będzie obejmował 5% powierzchni całej gminy Brzozie, natomiast przy odjęciu od powierzchni geodezyjnej Gminy Brzozie obszarów leśnych, zadrzewionych i zakrzewionych oraz gruntów ornych, powierzchnia obszaru rewitalizacji stanowi 20 % powierzchni gminy. Obszar rewitalizacji zamieszkuje 1167 mieszkańców gminy, co stanowi 30 % liczby mieszkańców całej gminy.

Jednostki terytorialne, które objęte są obszarem rewitalizacji, jak już wcześniej wykazano, charakteryzują się mniej korzystnymi wskaźnikami w sferze społecznej w stosunku

do wskaźników dla całej gminy, jak i małą aktywność gospodarczą.

Wskazany obszar rewitalizacji charakteryzuje się najwyższym stopniem zubożenia i wykluczenia społecznego. Jedną z głównych przyczyn wykluczenia społecznego zgodnie z danymi z GOPS jest długotrwałe bezrobocie trwające 24 miesiące i dłużej.

Brak stałej pracy, konieczność korzystania z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej sprzyja sytuacji wycofania się z życia społecznego i publicznego osób znajdujących się w ciężkiej sytuacji życiowej, osób ubogich i niezaradnych życiowo.

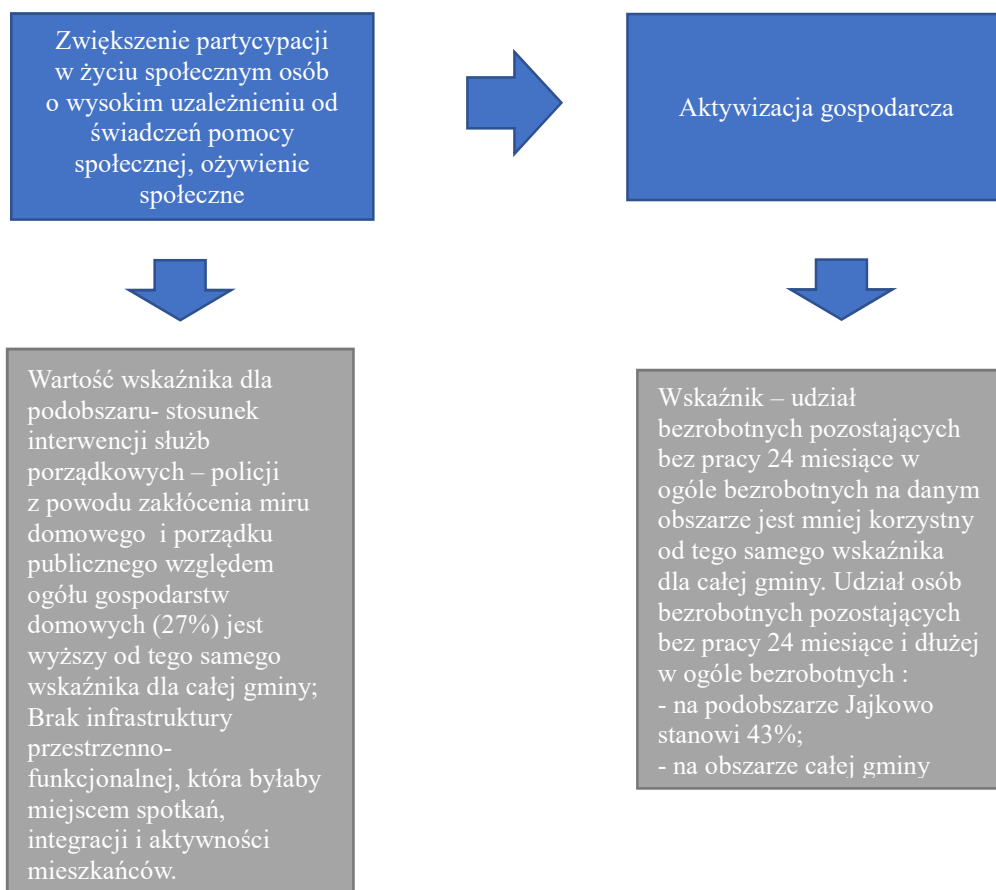
Wycofanie z życia społecznego niejednokrotnie prowadzi do różnego rodzaju uzależnień, depresji, agresji a czasami sprowadza na drogę przestępczości.

Mając powyższe na uwadze jako cel rewitalizacji przyjęto :

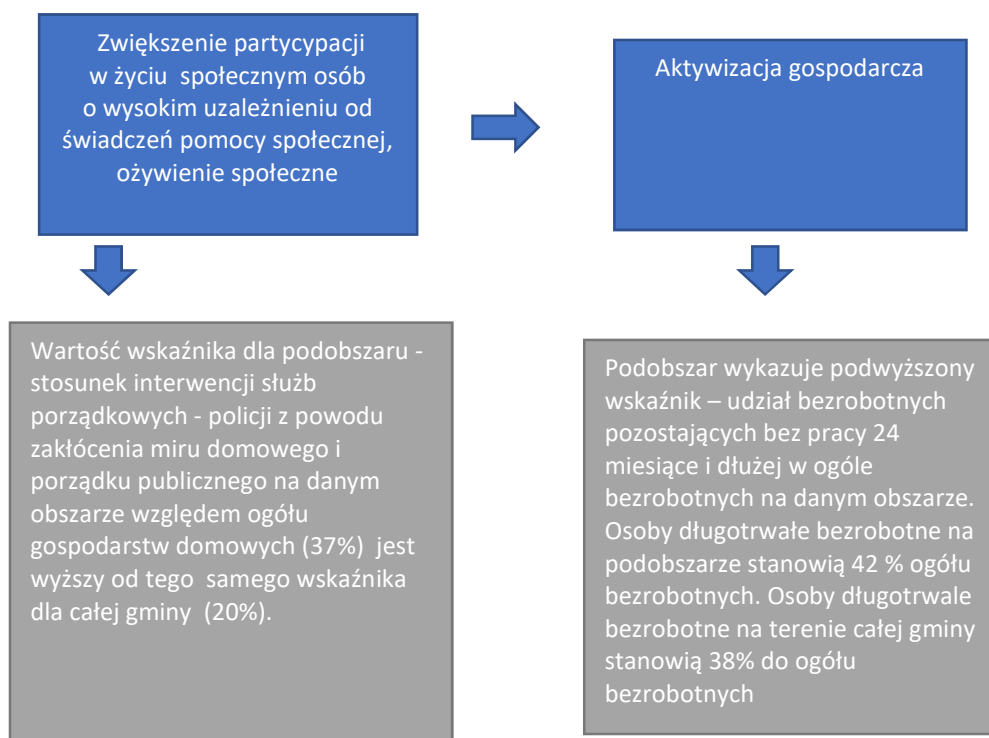
1. Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym osób o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej, ożywienie społeczne;

2. Aktywizacja gospodarcza.

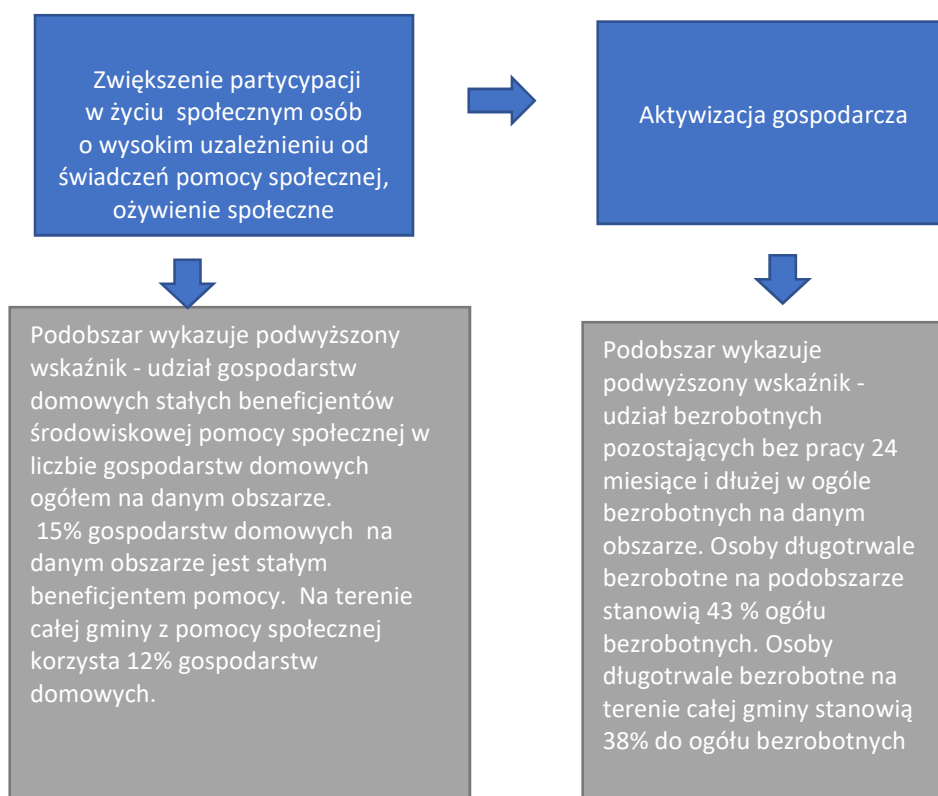
Schemat 2. Cel rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Jajkowo

Schemat 2. Cel rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Wielkie Leźno

Schemat 3. Cel rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Małe Leźno

Schemat 4. Cel rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Wielki Głębocek

Zwiększenie partycypacji
w życiu społecznym osób
o wysokim uzależnieniu od
świadczeń pomocy społecznej,
ożywienie społeczne

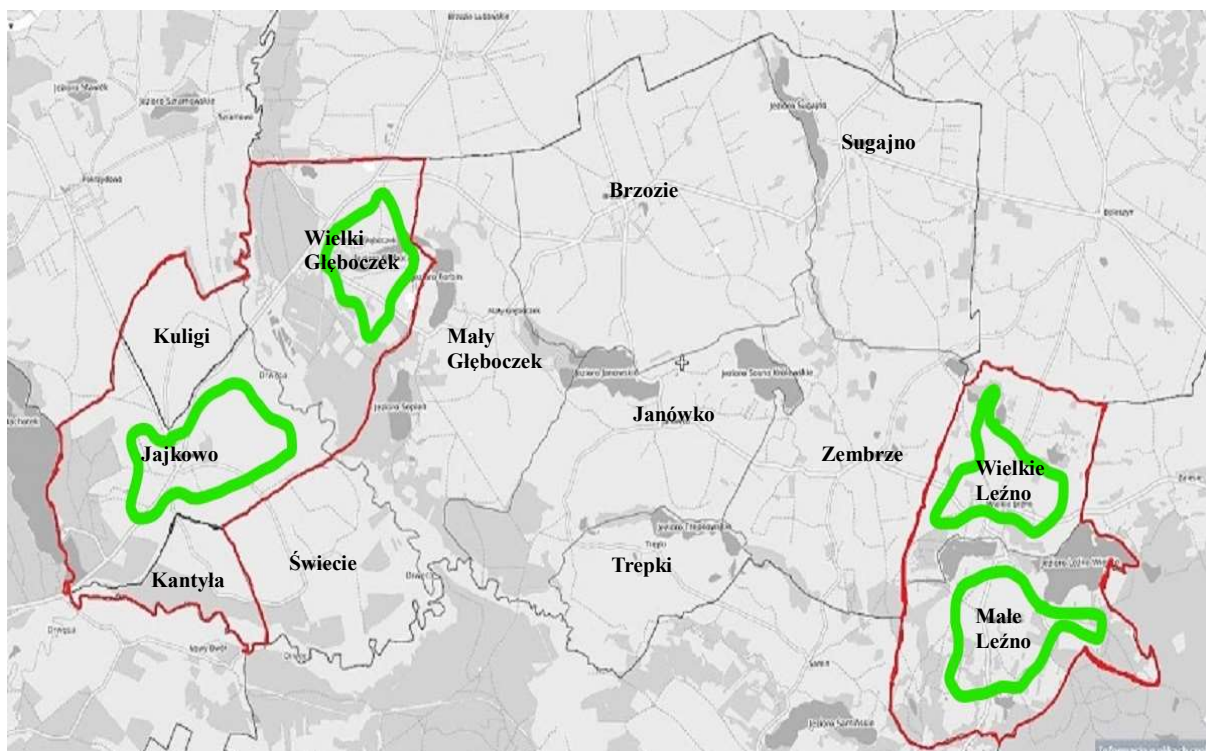

Podobszar wykazuje podwyższony wskaźnik - udział gospodarstw domowych stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze.
15% gospodarstw domowych na danym obszarze jest stałym beneficjentem pomocy. Na terenie całej gminy z pomocy społecznej korzysta 12% gospodarstw domowych.

Wartość wskaźnika dla podobszaru - stosunek interwencji służb porządkowych - policji z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego na danym obszarze względem ogółu gospodarstw domowych (37%) jest wyższy od tego samego wskaźnika dla całej gminy (20%).

Mapa 3. Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego gminy Brzozie

- █ - obszar zdegradowany
- █ - obszar rewitalizacji

4.2. Szczegółowa diagnoza obszarów rewitalizacji.

Przeprowadzona analiza społeczno – gospodarcza jak i oczekiwania oraz potrzeby lokalnej społeczności, doprowadziły do wyodrębnienia na terenie gminy obszaru rewitalizacji składającego się z czterech obszarów , cechujących się kumulacją negatywnych zjawisk i problemów. Wybrane obszary rewitalizacji zbliżone są do siebie podobnym sposobem zagospodarowania, charakterze i pełnionych funkcjach. Charakterystykę tych obszarów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW REWITALIZACJI

OBSZAR I : obszar rewitalizacji JAJKOWO	
Mapa 1:5000	Mapa nr 1
Charakterystyka obszaru	Obszar rewitalizacji, w którym zidentyfikowano występowanie problemów społecznych takich jak trwałe bezrobocie (24 miesiące i dłużej), poczucie bezradności czy ubóstwo, brak bezpieczeństwa w sferze funkcjonowania rodzin i porządku publicznego. Teren obszaru rewitalizacji zamieszkuje znaczna część ludności całej gminy, dlatego też jest to szczególnie ważne miejsce pod kątem

	<p>lokalnego rozwoju. Jakowo jako trzecia co do wielkości miejscowość gminy, wymaga szczególnej uwagi w zakresie aktywizacji mieszkańców oraz rozwoju kulturalno – gospodarczego. W samym podobszarze rewitalizacji Jajkowa zameldowanych jest obecnie 474 mieszkańców co stanowi 12 % ogółu zameldowanych mieszkańców całej gminy. Obszar rewitalizacji Jajkowa ma charakter rolniczy, jednakże klasa gruntów rolnych posiada niską wartość produkcyjną, co niejednokrotnie zmusza rolników do szukania innych rozwiązań zarobkowych. Wieś przecina droga krajowa nr 15 – trasa – Brodnica – Nowe Miasto Lubawskie – Ostróda – Olsztyn. W okresie letnim odnotowujemy można wzmożony ruch turystów zmierzających do ośrodków wypoczynkowych znajdujących się na terenie gminy Zbiczno i w rejonu Mazur. W sołectwie znajduje się ośrodek wypoczynkowy UMK Bachotek oraz Hotel „Cykada”. Między Jajkowem a kolejną wsią – Wielki Głębozec usytuowana jest dolina Drwęcy z otaczającym ją malowniczym krajobrazem. Teren i położenie sołectwa mogłyby spełniać funkcje turystyczne. Sołectwo Jajkowo nie posiada obiektu gdzie można prowadzić działalność kulturowo – edukacyjną. Na jego terenie nie ma miejsca spotkań mieszkańców czy miejsca organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Boisko sportowe usytuowane w pobliżu szkoły podstawowej nie spełnia już funkcji obiektu sportowego na miarę dzisiejszych oczekiwań. Brak chodników i parkingów czy ścieżek pieszo - rowerowych nie zachęca mieszkańców do inwestowania</p> <p>w powstawanie przedsiębiorstw oferujących usługi, czy handel ekologiczną żywnością.</p>
OBSZAR II : obszar rewitalizacji WIELKI GŁĘBOCZEK	
Mapa 1:5000	Mapa nr 2
Charakterystyka miejscowości	<p>Wielki Głębozec to drugie sołectwo położone wzdłuż drogi krajowej nr. 15. W sołectwie znajduje się Jezioro Wielki Głębozec o powierzchni ok. 26 ha. Jezioro Wielki Głębozec łączy się z jeziorem Forbin oraz z rzeką Drwęcą. 47 %powierzchni Wielkiego Głębozca stanowią lasy i zadrzewienia. Podobnie jak w Jajkowie identyfikuje się tu problemy społeczne związane z ubóstwem, brakiem bezpieczeństwa w sferze funkcjonowania rodzin i porządku publicznego. W obszarze rewitalizacji Wielki Głębozec zameldowane są 403 osoby co stanowi 10 % ogółu zameldowanych mieszkańców gminy. Wśród mieszkańców wyczuwa się podział społeczeństwa między rodzinnymi mieszkańcami a osobami niedawno co osiadłymi. Infrastruktura drogowa jak i kulturalno- sportowa bardzo uboga. We wsi jest prowizoryczne boisko</p>

	<p>sportowe dla dzieci i młodzieży. Jezioro położone prawie w środku wsi, poza utworzonym przez grupę mieszkańców prowizorycznym miejscem przeznaczonym do rekreacji i wypoczynku kompletnie turystycznie niewykorzystane. Brak chodników czy ścieżek pieszo-rowerowych. W niektórych zabudowanych rejonach miejscowości brak oświetlenia ulicznego. W istniejącej świetlicy wiejskiej organizowane są głównie imprezy okolicznościowe typu dzień dziecka, mikołajki, sylwester, organizowane przez Koło Gospodyń Wiejskich. Świetlica wiejska jest mało wykorzystywana w okresie zimowym przez dzieci do spotkań i zabaw.</p>
--	--

OBSZAR III: obszar rewitalizacji WIELKIE LEŻNO

Charakterystyka miejscowości	<p>Sołectwo Wielkie Leżno położone jest południowo – wschodniej części gminy Brzozie przy granicy województwa kujawsko – pomorskiego z województwem warmińsko – mazurskim. Identyfikuje się tu problemy społeczne związane z ubóstwem, brakiem bezpieczeństwa w sferze funkcjonowania rodzin i porządku publicznego. W obszarze rewitalizacji zameldowanych jest 128 osób co stanowi 3 % ogółu zameldowanych mieszkańców gminy. Istniejąca świetlica wiejska nie jest wykorzystywana w celach kulturalnych, nie stanowi ośrodka, który sprzyjał by budowaniu i wzmacnianiu więzi społecznych. Istniejąca szkoła jak i boisko wymaga nowych nakładów finansowych. Mieszkańcy sołectwa wykazują dysfunkcję pod względem aktywności społecznej i gospodarczej. Występują niezagospodarowane grunty gminne. Brak chęci do działania na rzecz społeczeństwa i poprawy jakości życia dla ogółu mieszkańców sołectwa.</p>
-------------------------------------	--

OBSZAR IV: podobszar rewitalizacji MAŁE LEŻNO

Charakterystyka miejscowości	<p>Sołectwo Małe Leżno położone jest południowo – wschodniej części gminy Brzozie przy granicy województwa kujawsko – pomorskiego z województwem warmińsko – mazurskim. Identyfikuje się tu problemy takie jak: bierność zawodowa związana z długotrwałym bezrobociem trwającym 24 miesiące i dłużej, niska kondycja ekonomiczna mieszkańców, ubóstwo i wykluczenie. W obszarze rewitalizacji zameldowane są 162 osoby, co stanowi 4 % ogółu zameldowanych mieszkańców gminy. Brak obiektu, który by spełniał funkcję kulturalno -edukacyjną. Mieszkańcy korzystają z świetlicy wiejskiej znajdującej się w sąsiednim sołectwie Wielkie Leżno. Niska aktywność gospodarcza i brak chęci do działania na rzecz społeczeństwa i poprawy jakości życia dla mieszkańców sołectwa.</p>
-------------------------------------	---

Tabela 15. Zestawienie liczby ludności w czterech obszarach rewitalizacji – dane do wyliczeń

Wskaźnik	Jajkowo	Wielki Głębocek	Wielkie Leżno	Małe Leżno	Gmina Brzozie
Liczba mieszkańców	474	403	128	162	3865
Liczba gospodarstw domowych	177	94	40	43	992
Liczba ludności w wieku produkcyjnym	312	322	105	110	2413
Liczba w wieku poprodukcyjnym	57	79	27	29	552
Liczba dzieci do lat 17	105	129	38	38	900
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	66	88	32	54	598
Liczba gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej	16	18	6	7	105
Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	44	54	17	27	367
Liczba osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym	32	11	12	7	143
Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	17	8	7	4	91
Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące i dłużej	15	3	5	3	52

Źródło danych: Urząd Stanu Cywilnego w Brzoziu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzoziu, Powiatowy Urząd Pracy w Brodnicy, dane na dzień 31.12.2015r.

Tabela 16. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na obszarach rewitalizacji – ujęcie procentowe

Gmina Brzozie	Jajkowo	Wielki Głęboczek	Wielkie Leźno	Małe Leźno
3,8 %	30 %	10 %	6%	3 %

Obliczenia własne

Tabela 17. Udział bezrobotnych pozostających 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarach rewitalizacji – ujęcie procentowe

Gmina Brzozie	Jajkowo	Wielki Głęboczek	Wielkie Leźno	Małe Leźno
46 %	43 %	27 %	42 %	43 %

Obliczenia własne

Tabela 18. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarach rewitalizacji

Gmina Brzozie	Jajkowo	Wielki Głęboczek	Wielkie Leźno	Małe Leźno
15 %	14 %	22 %	25 %	33 %

Obliczenia własne

Tabela 19. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych na obszarach rewitalizacji

Gmina Brzozie	Jajkowo	Wielki Głęboczek	Wielkie Leźno	Małe Leźno
11 %	9 %	19 %	15 %	16 %

Obliczenia własne

Tabela 20. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym samym wieku na obszarach rewitalizacji

Gmina Brzozie	Jajkowo	Wielki Głębocek	Wielkie Leźno	Małe Leźno
40 %	42 %	42 %	45 %	71 %

Obliczenia własne

Tabela 21. Liczba przestępstw, wykroczeń i interwencji służb porządkowych – policji z powodu zakłócenia miru i porządku publicznego na obszarach rewitalizacji

Jednostka terytorialna	Liczba przestępstw Kryminalnych popelnionych na danym obszarze	Liczba wykroczeń	Ilość interwencji służb porządkowych- policji z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego na danym obszarze
Gmina Brzozie	14	28	243
Jajkowo	2	11	50
Wielki Głębocek	0	7	45
Wielkie Leźno	4	1	17
Małe Leźno	0	0	9

Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Brodnicy, dane na dzień 31.12.2015r

Tabela 22. Stosunek interwencji służb porządkowych – policji z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego na danym obszarze względem ogółu gospodarstw domowych – ujęcie procentowe

Gmina Brzozie	Jajkowo	Wielki Głębocek	Wielkie Leźno	Małe Leźno
24 %	28 %	48 %	43 %	20 %

Źródło danych: Obliczenia własne

V Wyznaczenie wizji oraz celów rewitalizacji

Po przeprowadzonej analizie wskaźnikowej ujawniającej problemy jakim trzeba sprostać i po przedstawieniu wyników analizy mieszkańcom z wytypowanych obszarów rewitalizacji, przystąpiliśmy do formułowania wizji i celów rewitalizacji. Mieszkańcy obszarów przeznaczonych do rewitalizacji zgodnie postulowali aby cele i działania prowadziły do poprawy jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych, nastawione były na poprawę aktywności społecznej i gospodarczej oraz zwiększenie partycypacji w życiu społecznym osób o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej.

Schemat 6. Cele i efekty rewitalizacji

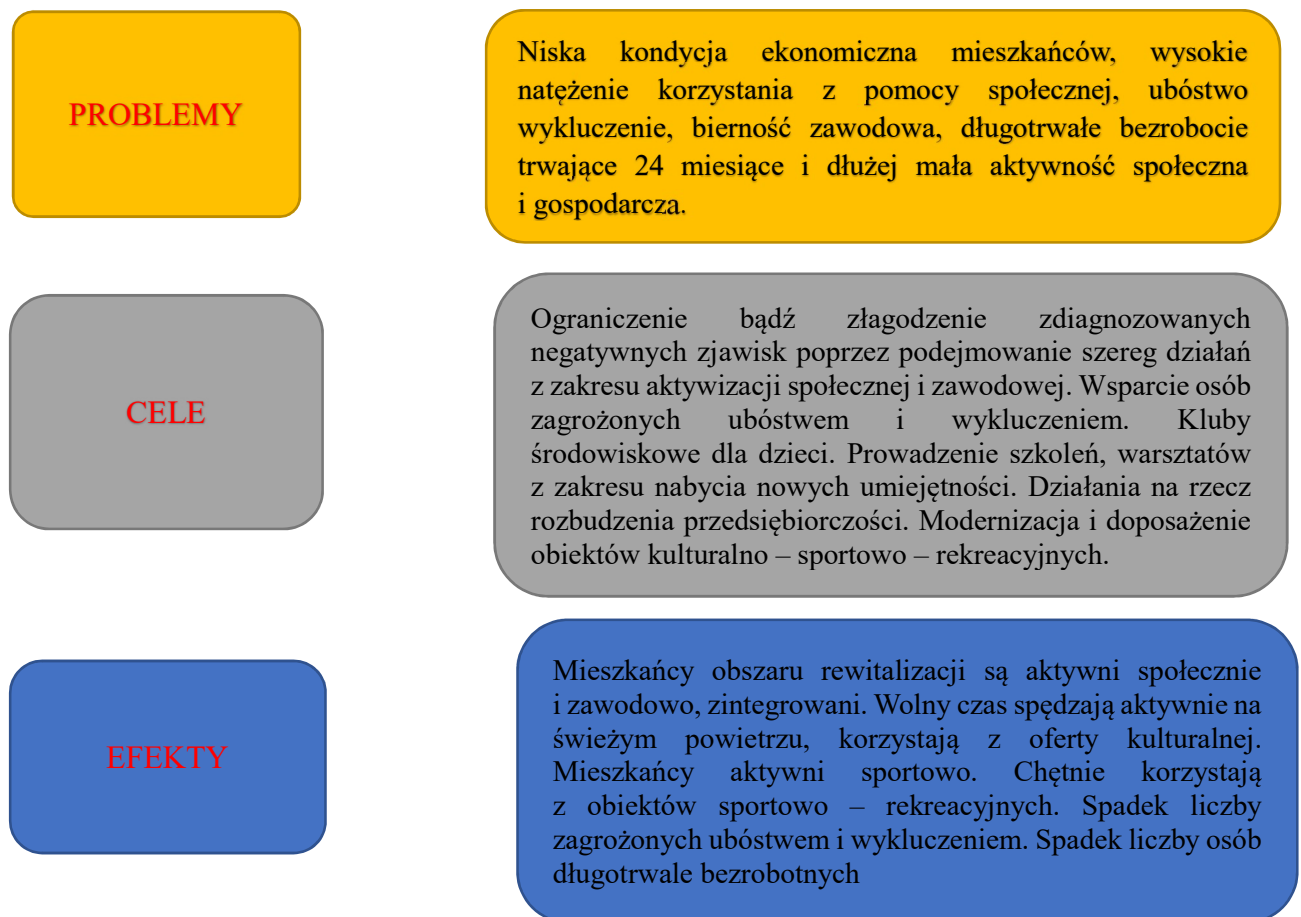

Tabela 23. Cele, kierunki działań i przedsięwzięcia

Cel 1: Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym osób o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej, ożywienie społeczne	
Kierunki działań	Przedsięwzięcia
1.1. Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem	1.1.1. Realizacja działań społecznych adresowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym
1.2. Rozwój oferty zajęć dodatkowych rozwijających umiejętności i wspierających edukację	2.2.1. Realizacja działań społecznych adresowanych do osób zagrożonych społecznie
1.3. Aktywizacja i integracja	1.3.1. Realizacja działań aktywizujących i sprzyjających budowaniu więzi społecznych i obywatelskich
1.4. Rozwój infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej	1.4.1. Budowa i modernizacja infrastruktury kulturalnej i sportowo- rekreacyjnej
Cel 2: Aktywizacja gospodarcza	
Kierunki działań	Przedsięwzięcia
2.1. Rozwój oferty edukacyjnych	2.1.1. Działania edukacyjne i informacyjne

Do poszczególnych celów ustanowiono następujące wskaźniki produktów i rezultatów:

Tabela 24. Wskaźniki Produktu i rezultatu

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Rok docelowy
Cel 1: Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym osób o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej, ożywienie społeczne		
Liczba osób bezrobotnych objętych szkoleniami	0	20
Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 24 miesiące i dłużej, która podejmie zatrudnienie	0	3
Liczba odnowionych i zagospodarowanych przestrzeni publicznych (infrastruktura sportowo-rekreacyjno- sportowa)	0	3
Liczba klubów młodzieżowych pogłębiających umiejętności i zainteresowania	0	3
Cel 3: Aktywizacja gospodarcza		
Liczba osób, które skorzystają z szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe	0	20

VI LISTA PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIEĆ REWITALIZACYJNYCH

Zapewnienie osiągnięcia wyznaczonych celów oraz wyprowadzenie obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego, jak i zrealizowanie wytyczonych kierunków działań wymaga wskazania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne to projekt lub grupa projektów i innych działań, w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, zawartym lub wynikającym z programu rewitalizacji oraz logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji.

Poniżej w tabelach przedstawiono przedsięwzięcia rewitalizacji oraz projekty rewitalizacyjne nastawione na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów.

Kolejna tabela zawiera uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia założonych efektów rewitalizacji, ale które nie będą finansowane ze środków przeznaczonych na rewitalizację.

Tabela 25. GŁÓWNE PROJEKTY I PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zamierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
CEL REWITALIZACJI: Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym osób o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej, ożywienie społeczne									
Jajkowo, Wielki Głębocek, Wielkie Leźno, Małe Leźno	1. Działania na rzecz włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	1.1. Aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży. W założeniach projektem objęte mają zostać dzieci i młodzież z czterech podobszarów rewitalizacji.	s	Gmina Brzozie	Głównym celem projektu jest objęcie wsparciem dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży - zajęcia rozwijające zdolności i zainteresowania, nauka poprzez zabawę, zajęcia sportowo- rekreacyjne; Aktywizacja społeczna poprzez zajęcia animacyjno-kulturalno- rekreacyjne. Integracja międzypokoleniowa poprzez organizację imprez integracyjno-kulturalnych.	Świetlica wiejska w Wielkim Leźnie i Wielkim Głębocku		Dzieci i młodzież chętnie uczestniczą w zajęciach dodatkowych, pogłębiają i zdobywają umiejętności; poprzez zawiązywanie więzi przyjacielskich integrują ze sobą swoje rodziny, znajomych; wyrównanie szans wśród młodzieży i dzieci. Wskaźnik: Liczba klubów młodzieżowych - szt. 2	Wskaźnik rezultatu: Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach dodatkowych - 36 Wskaźnik Produktu: liczba klubów młodzieżowych – szt. 3 Sposób pomiaru: Formularze uczestnictwa w projekcie, lista obecności
Wielkie Leźno, Małe Leźno	2. Działania na rzecz włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	2.1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji	S	Gmina Brzozie	Głównym celem projektu jest objęcie wsparciem i aktywizacja osób pozostających bez pracy 24 miesiące i dłużej, korzystających z pomocy społecznej. Aktywizacja społeczno-zawodowa poprzez: szkolenia, warsztaty podnoszące kwalifikacje i umożliwiające zdobycie nowych umiejętności	Świetlica wiejska w Wielkim Leźnie i Wielkim Głębocku		Rozbudzenie u osób długotrwale bezrobotnych chęci powrócenia na rynek pracy osób, zdobycie przez osoby objęte programem nowych umiejętności zawodowych,	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób objętych szkoleniami - 20 os.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu				
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty
CEL REWITALIZACJI: Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym osób o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej, ożywienie społeczne cd.								
Jajkowo, Wielki Głębocezek,								Co zaowocuje podjęciem pracy. Wskaźnik: Liczba podmiotów gospodarczych założonych przez osoby objęte programem - 2 Sposób pomiaru: Formularz uczestnictwa w programie/lista obecności
Jajkowo	3.Działania na rzecz rozwoju infrastruktury kulturalnej i sportowo - rekreacyjnej	3.1.Dostosowanie boiska szkolnego do obecnie istniejących norm przestrzenno-funkcjonalnych. Utworzenie wielofunkcyjnego boiska sportowego.	PF	Gmina Brzozie	W ramach projektu zakłada się utworzenie wielofunkcyjnego obiektu sportowego , który ma się stać miejscem spotkań i aktywnego wypoczynku mieszkańców sołectwa. Obiekt ma pozytywnie wpływać na integrację społeczną - poprzez wspólne spędzanie czasu, gry, zabawy, zawody niwelować różnice społeczne, budować więzi międzyludzkie i pobudzać aktywność społeczną.	Jajkowo		Organizowane zawody sportowe, treningi i imprezy sportowo-kulturalne. Mieszkańcy chętnie korzystają z boiska i z dostępnych urządzeń sportowych. Wypoczywają aktywnie na świeżym powietrzu. Wskaźnik: liczba przebudowanych boisk - szt. 1 Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystająca ze zrewitalizowanych obszarów - 50 os. Wskaźnik produktu: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na terenie obszaru rewitalizacji - 1 szt. Sposób pomiaru: Rejestry , dzienniki zajęć, ankiety

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zamierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
CEL REWITALIZACJI: Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym osób o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej, ożywienie społeczne cd.									
Wielki Głębozec	4.Działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej	4.1.Doposażenie boiska i placu zabaw	PF	Gmina Brzozie	W ramach projektu planuje się doposażyć boisko sportowe i plac zabaw w urzędzenia sportowe, miejsca siedzące -ławki, miejsca postojowe dla rowerów, huśtawki, zjeżdżalnie i inne urządzenia, które sprawią, że miejsca te będą przyjazne dla mieszkańców. Mieszkańcy chętnie będą na tych obiektach spędzać aktywnie czas. Miejsca te będą sprzyjać budowaniu więzi wśród mieszkańców i pobudzać do aktywności społecznej.	Wielki Głębozec		Organizowane zawody sportowe, treningi i imprezy sportowo-kulturalne. Mieszkańcy chętnie korzystają z boiska i placu zabaw z dostępnych urządzeń sportowych. Wypoczywają aktywnie na świeżym powietrzu. Wskaźnik: Liczba utworzonych miejsc wypoczynku, sportu i rekreacji	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystająca ze zrewitalizowanych obszarów - 50 os. Wskaźnik produktu: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na terenie obszaru rewitalizacji – 1 szt. Sposób pomiaru: Rejestry, ankiety
Wielkie Leżno	5.Działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej	5.1.Utworzenie miejsca wypoczynku, sportu i rekreacji			Projekt zakłada utworzenie miejsca wypoczynku, sportu i rekreacji. Miejsce ma być wyposażone boisko koszykowe i boisko do gry w siatkę, miejsca parkingowe dla rowerów, huśtawki, ławki. Zapewnienie mieszkańcom miejsca do aktywnego wypoczynku. Miejsce będzie sprzyjać budowaniu więzi wśród mieszkańców i pobudzać do aktywności społecznej.			Organizowanie zawodów sportowych, treningi, pikniki rodzinne. Miejsce ma na celu zintegrowanie mieszkańców i pobudzenie aktywności społecznej.	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów - 30 os. Wskaźnik produktu: Liczba utworzonych miejsc wypoczynku, rekreacji i sportu – 1 szt.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zamierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
CEL REWITALIZACJI: Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym osób o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej, ożywienie społeczne cd.									
								Wskaźnik: Liczba utworzonych miejsc wypoczynku, sportu i rekreacji	Sposób pomiaru: Rejestry, ankiety
CEL REWITALIZACJI: Aktywizacja gospodarcza									
Jajkowo, Wielki Głęboć, Wielkie Leźno, Małe Leźno	6.Działania mające na celu rozwój oferty edukacyjnej	6.1.Aktywizacja gospodarcza mieszkańców	S	Gmina Brzozie	Projekt zakłada organizowanie różnego rodzaju szkoleń edukacyjnych i informacyjnych poświęconych tematyce zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, pozyskiwania środków na działalność gospodarczą; pomoc w pozyskaniu środków na działalność gosp. itp.	Urząd Gminy Brzozie		Zdobycie przez osoby objęte projektem niezbędnych informacji potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej. Wskaźnik: Liczba podmiotów gospodarczych założonych przez osoby objęte programem - 2	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób objętych szkoleniami: - 20 os. Wskaźnik Produktu: Liczba podmiotów gospodarczych założonych przez osoby objęte programem - 2 Sposób pomiaru: Formularz uczestnictwa w programie/lista obecności

S – Społeczny, PF – Przestrzenno-funkcyjny

Tabela 26. UZUPEŁNIAJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA

Obszar rewitalizacji	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia
CEL REWITALIZACJI: Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym osób o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej, ożywienie społeczne		
Kierunek działań: Rozwój infrastruktury kulturalnej i sportowo - rekreacyjnej		
Jajkowo	PF	Budowa budynku świetlicy wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Jajkowie. Realizacja tego projektu ma na celu pobudzenie aktywności lokalnej społeczności, integrację społeczną. Świetlica ma być ośrodkiem edukacyjno–kulturalno- rekreacyjnym. Potrzebę posiadania na terenie Jajkowa tego typu infrastruktury wykazali sami mieszkańcy, którym brakowało miejsca w którym mogliby się spotykać, organizować własną działalność kulturalno-artystyczną i edukacyjną.
Wielkie Leźno	PF	Budowa i doposażenie placu zabaw w miejscowości Wielkie Leźno. Zwiększenie atrakcyjności miejsca wypoczynku i rekreacji dla dzieci i młodzieży. Projekt ten ma sprzyjać budowaniu integracji społecznej i aktywności lokalnej społeczności.
Wielki Głęboczek	PF	Budowa wiaty drewnianej przy boisku sportowym w miejscowości Wielki Głęboczek. Zwiększenie atrakcyjności miejsca wypoczynku i rekreacji dla dzieci i młodzieży. Projekt ten ma sprzyjać budowaniu integracji społecznej i aktywności lokalnej społeczności.
Wielki Głęboczek	PF	Kompleksowa budowa pomostu pływającego w miejscu rekreacji i wypoczynku nad jeziorem Wielki Głęboczek. Pomost wyposażony będzie w zjeżdżalnię kąpielową, drabinkę, dwie skrzynie z klapą oraz w lampki solarne. Realizacja tego przedsięwzięcia pozwoli wykorzystać zasoby i walory środowiska naturalnego dla rozwoju turystyki i rekreacji społeczności lokalnej i turystów. Sprzyjać ma budowa Projekt ten ma na celu zwiększenie atrakcyjność miejsca, pomóc w budowaniu więzi społecznej i aktywności mieszkańców. Rozwijać zainteresowania, hobby.

PF – Przestrzenno-Funkcjonalny

**VII MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY
POSZCZEGÓLNYMI PROJEKTAMI/PRZEDSIĘWZIĘCIAMI REWITALIZACYJNYMI
ORAZ POMIĘDZY DZIAŁANAMI RÓŻNYCH PODMIOTÓW I FUNDUSZY NA
OBSZARZE OBJĘTYM PROGRAMEM REWITALIZACJI**

7.1. Formuła projektów zintegrowanych.

W procesie programowania rewitalizacji na etapie wyboru projektów rewitalizacji było zapewnienie komplementarności projektów, przedsięwzięć i działań w różnych wymiarach przede wszystkim przestrzennym, problemowym, proceduralno – instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

Zastosowana została formuła projektów zintegrowanych, która polega na tym, że w przypadku realizacji projektów infrastrukturalnych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, planuje się zrealizować projekty „miękkie” finansowane m. in. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, ukierunkowane na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na podobszarach wskazanych do rewitalizacji, którym podporządkowany zostanie projekt infrastrukturalny.

W niniejszy programie znalazły się trzy projekty adresowane do trzech podobszarów rewitalizacji. Projekty te są przedsięwzięciami infrastrukturalnymi, które są zintegrowane z podobnymi przedsięwzięciami społecznymi nastawionymi uzyskanie podobnego efektu rewitalizacji.

Schemat 7. Koncepcja zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacji

7.2. Komplementarność przestrzenna i problemowa

Wszystkie projekty rewitalizacyjne są komplementarne przestrzennie, ponieważ będą realizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Jednakże zasięg projektów będzie szerszy i będzie wpływał na wszystkich mieszkańców tych sołectw oraz sołectw sąsiednich. Tak duża emanacja zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych gwarantować będzie efektywne oddziaływanie na cały obszar dotknięty kryzysem.

Planowane działania nie spowodują przenoszenia problemów z obszarów rewitalizacji na inne obszary. Zaplanowane projekty rewitalizacyjne uzupełniają się tematycznie, a program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji w niezbędnych aspektach tj. społecznym i przestrzenno - funkcjonalnym. Prowadzona rewitalizacja ma charakter kompleksowy a nie fragmentaryczny. Kompleksowy charakter rewitalizacji pozwoli osiągnąć efekty, o których mowa w rozdziale V.

Późniejsze decyzje strategiczne podejmowane przez samorząd lokalny podejmowane na innych polach

będą uwzględniały zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić koordynację tematyczną i organizacyjną działań administracji. Należy zauważyć, że zgodność programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym świadczy o tym, iż komplementarność problemowa zachowana została już na etapie programowania.

Tabela 27. Powiązania projektów rewitalizacyjnych ze zdiagnozowanymi problemami i sposobami rozwiązania problemu

Problem	Sposób rozwiązania problemu	Projekty rewitalizacyjne
<p>- bierność zawodowa, długotrwałe bezrobocie trwające 24 miesiące i dłużej;</p> <p>- niska kondycja ekonomiczna mieszkańców, wysokie natężenie korzystania z pomocy publicznej – wiele rodzin korzysta z pomocy społecznej i zasiłku rodzinnego;</p> <p>- uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej;</p> <p>- Liczne interwencje służb porządkowych – policji z powodu zakłócenia miru i porządku publicznego.</p>	<p>Szkolenia dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym pozwalające na zdobycie nowych umiejętności i kwalifikacji zawodowych;</p> <p>- szkolenia edukacyjne i informacyjne na tematy związane z rozpoczęciem działalności gospodarczej, pozyskiwaniem środków na działalność gospodarczą</p>	<p>1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji;</p> <p>2. Aktywizacja gospodarcza mieszkańców;</p>
<p>- alienacja osób o niskim statusie ekonomicznym – izolacja od społeczeństwa, brak utożsamiania się ze społecznością lokalną i ponadlokalną,</p> <p>- brak miejsc sprzyjających integracji i budowaniu więzi społecznych.</p>	<p>- Zajęcia o charakterze animacyjnym dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, szczególnie kierowane do dzieci i młodzieży; powstanie klubów młodzieżowych;</p> <p>- modernizacja i doposażenie obiektów wypoczynkowo-rekreacyjnych i sportowych, na których to będą odbywały się różnego rodzaju imprezy sportowo – kulturalne co poprzez wspólne spędzanie wolnego czasu i rywalizację sportową przyczyni</p>	<p>3. Aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży;</p> <p>4. Dostosowanie boiska szkolnego do obecnie istniejących norm przestrzenno-funkcjonalnych. Utworzenie wielofunkcyjnego boiska sportowego - Jajkowo;</p> <p>5. Doposażenie boiska i placu zabaw – Wielki Głębozec;</p> <p>6. Utworzenie miejsca wypoczynku, sportu i rekreacji.</p>

	się do pobudzenia aktywności społecznej i integracji mieszkańców.	
--	---	--

7.3. Komplementarność proceduralno- funkcjonalna

W celu zapewnienia komplementarności proceduralno – instytucjonalnej system zarządzania realizacją programu rewitalizacji przedstawiony w rozdziale X, skonstruowany została w ten sposób aby koordynatorem procesu rewitalizacji został Urząd Gminy. Kadra pracownicza Urzędu Gminy ma zapewnić zaplecze instytucjonalne i umożliwić efektywne współdziałanie różnych instytucji (samorządu gminnego oraz jego jednostek organizacyjnych i pomocniczych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców) poprzez odpowiedni i sprawny przepływ informacji, pomoc techniczną i merytoryczną.

7.4. Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz środków własnych gminy Brzozie. Niewykluczone jest zaangażowanie w proces rewitalizacji kapitału prywatnego i wykorzystanie formuły partnerstwa publiczno – prywatnego.

7.5. Komplementarność międzyokresowa.

W latach 2007 – 2013 w gminie wykonano szereg projektów nastawionych na rozwiązywanie i łagodzenie problemów społecznych, aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców oraz poprawę jakości infrastruktury.

- Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przebudową sieci wodociągowej Jajkowo 2007;
- Rozbudowa stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowej w miejscowości Wielkie Leżno 2007r.;
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Mały Głębobczek, Wielki Głębobczek 2011r.;
- Modernizacja i budowa świetlic wiejskich 2007 – 2013 r.;
- Remont budynku Gminnej Biblioteki Publicznej 2011 r.;
- Remont Gimnazjum i Szkoły Podstawowej w Brzoziu, Jajkowie, Wielkim Leźnie 20011r.;
- Projekt e-usługi, e-organizacja, e-edukacja. Projekt rozwiązań edukacyjnych dla jednostek organizacyjnych województwa kujawsko-pomorskiego, w klasach 1-3 Szkół Podstawowych 2011 r.;
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w Kantyle i Kuligach 2013 r.;

- Budowa chodników i modernizacja dróg 2007 – 2013 r.;
- Boisko sportowe w ramach budowy kompleksu Moje Boisko – Orlik 2009 – 2014 r.;
- Rewitalizacja Parku Wodnego w Brzoziu 2013.

Przedsięwzięcia zawarte w niniejszym programie są kontynuacją zrealizowanych projektów i polityki prowadzonej przez gminę Brzozie. Nastawione są na wzmocnienie kapitału ludzkiego i podejmowanie dalszych działań infrastrukturalnych.

VIII MECHANIZM WŁĄCZANIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI

8.1. Interesariusze rewitalizacji

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych ..” partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie. Partycypacja powinna być ukierunkowana na możliwie dojrzałe jej formy, nie ograniczając się do informowania. Społeczeństwo powinno uczestniczyć w takich formach partycypacji jak: współdecydowanie, aktywne uczestnictwo w projektach, kontroli obywatelskiej.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- Mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele , użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze;
- Mieszkańcy gminy z poza obszaru rewitalizacji;
- Podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą na terenie gminy;
- Podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność społeczną na terenie gminy;
- Jednostka samorządu terytorialnego i jej organizacje;
- Organy władzy publicznej.

Aktywne uczestnictwo interesariuszy w procesie rewitalizacji zapewniają konsultacje społeczne. Interesariusze rewitalizacji nie tylko byli informowani ale mieli możliwość udziału w procesie współdecydowania jak i uczestnictwo w przygotowaniu projektów zawartych w programie.

Program rewitalizacji gminy Brzozie został wypracowany przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno – funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Cały proces przygotowania programu opierał się na współpracy ze wszystkimi wymienionymi wyżej grupami interesariuszy. Konsultacje społeczne były nieodłącznym elementem procesu wyznaczania obszaru rewitalizacji oraz przygotowania programu rewitalizacji – diagnozowania i programowania. Po rozpoczęciu realizacji programu samorząd lokalny zamierza włączyć interesariuszy w kolejny etap wdrażania działań związanych z realizacją

poszczególnych projektów i w monitoring.

8.2. Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania

Przed przystąpieniem do prac związanych z opracowaniem Programu rewitalizacji przeprowadzono tzw. prekonsultacje, podczas zebrań wiejskich, które odbyły się w dniach 14.11.-28.11.2016 r.

Na zebraniach wiejskich informowano lokalną społeczność składającą się przede wszystkim z mieszkańców, przedsiębiorców, radnych, sołtysów, organizacje poza samorządowe), że gmina chce przystąpić do opracowania programu rewitalizacji. Omówiono ideę rewitalizacji i wyjaśniono kluczowe dla rewitalizacji pojęcia. Obecne grupy osób na zebraniach wiejskich zapytano o zdanie:

- Co myślą o pomysłе przystąpienia do procesu przygotowania i wdrażenia rewitalizacji? ;

A następnie poproszono mieszkańców i inne podmioty o przemyślenie jakie działania i jakie projekty miałyby być zrealizowane w procesie rewitalizacji.

Pierwsze konsultacje odbyły się po przeprowadzeniu wstępnej diagnozy ilościowej, jakościowej i przestrzennej zjawisk kryzysowych występujących na terenie gminy. Ich celem było wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Drugie konsultacje społeczne odbyły się po opracowaniu projektu Programu rewitalizacji gminy Brzozie na lata 2016- 2023, na których to ustalono listę projektów zawartych w programie i zasady wdrażania programu.

Głównym narzędziem przeprowadzania konsultacji były zebrania wiejskie, które pozwalały na etapie wyboru projektów, przedyskutować dane przedsięwzięcie z szerszą grupą interesariuszy.

Informowanie o przystąpieniu do opracowania gminnego programu rewitalizacji oraz informacje o konsultacjach społecznych były zamieszczane w :

- Biuletynie Informacji Publicznej
- Strona internetowa www.brzozie.pl
- Lokalna Prasa ...

O przeprowadzaniu konsultacji interesariusze również informowani byli poprzez swoich przedstawicieli – radnych i sołtysów.

Przebieg konsultacji na etapie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zebrania wiejskie przeprowadzone w dniach 30.08.-12.09.2017r.

1. Powitanie uczestników zebrania;
2. Omówienie etapów prac nad Programem rewitalizacji;
3. Wyjaśnienie pojęć związanych z rewitalizacją;
4. Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji;

5. Diagnoza obszaru rewitalizacji:
 - a) Kryzysowe zjawiska w sferze społecznej
 - b) Kryzysowe zjawiska w pozostałych sferach
6. Dyskusja na temat słabych i mocnych stron danego obszaru, wizji jego rozwoju, celów rozwojowych i przedsięwzięć

Debaty, które były przeprowadzane na zebraniach wiejskich w temacie rewitalizacji głównie dotyczyły kwestii:

- Jakie są dobre i złe strony zamieszkiwania w danej miejscowości?
- Jak dany obszar powinien wyglądać w przyszłości?
- Jakie cele rozwojowe należy postawić?
- Jakie przedsięwzięcia należy podjąć aby osiągnąć cel i zrealizować wizję?

Konsultacje społeczne projektu Programu Rewitalizacji Gminy Brzozie na lata 2016-2023

Konsultacje społeczne dotyczące projektu Programu Rewitalizacji Gminy Brzozie zostały przeprowadzone w dniach 01.02 – 25.02.2018r. W tym czasie wszyscy interesariusze mogli składać swoje uwagi i propozycje zmian do dokumentu. Przedyskutowano projekty zawarte w programie i omówiono proces wdrażania programu.

Przebieg konsultacji społecznych na etapie programowania

W terminie od 12.02.2018r. do 28.02.2018r. trwały konsultacje społeczne podczas których interesariusze mieli możliwość szczegółowego zapoznania się z projektem Programem Rewitalizacji gminy Brzozie oraz możliwość wnoszenia uwag pisemnych i ustnych do projektu. Program rewitalizacji gminy Brzozie na lata 2016 – 2023 do zapoznania wyłożony został w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie www.brzozie.pl, w Urzędzie Gminy.

Dnia ... marca 2018 r. zorganizowane zostało spotkanie w Urzędzie Gminy Brzozie w celu przedyskutowania ostatecznej listy projektów rewitalizacyjnych oraz realizacji samego programu.

Przebieg spotkania:

1. Powitanie uczestników;
2. Omówienie etapów prac nad programem;
3. Przypomnienie idei rewitalizacji i podstawowych pojęć;
4. Przedstawienie wizji obszary po przeprowadzeniu rewitalizacji;
5. Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych;
6. Omówienie poszczególnych projektów rewitalizacyjnych zawartych w programie;
7. Partycypacja mieszkańców wdrażanie rewitalizacji.

8.3. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania.

Etap wdrażania i monitorowania Programu Rewitalizacji Gminy Brzozie na lata 2016-2023 rozpocznie się po podjęciu przez Radę Gminy Brzozie uchwały w sprawie programu i i uzyskaniu pozytywnej oceny programu przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2016 – 2020.

W celu utrzymania zainteresowania społeczeństwa rewitalizacją i aby zagwarantować interesariuszom wiedzę i możliwość uczestnictwa w procesie rewitalizacji, przez cały okres wdrażania programu będą prowadzone działania związane z promocją i informacją o realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych zawartych w programie. Dla zapewnienia każdemu zainteresowanemu dostępu do informacji oraz możliwości składania swoich uwag przewiduje się następujące formy informowania/konsultowania:

- Strona internetowa www.brzozie.pl;
- Zebrania wiejskie;
- Za pośrednictwem przedstawicieli mieszkańców – radni, sołtysi, lokalni liderzy.

Partycypacja społeczna będzie realizowana za pośrednictwem zebrań wiejskich i okresowych badań na temat oceny realizacji programu rewitalizacji przeprowadzonych w formie ankiet.

IX SZACUNKOWE RAMY FINANSOWANIA W ODNIESIENIU DO GŁÓWNYCH I UZUPEŁNIAJĄCYCH PROJEKTÓW /PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Projekty zawarte niniejszym programie rewitalizacji będą finansowane w oparciu o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego (EFRR), środki Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) oraz środki własne Gminy Brzozie. Na etapie tworzenia programu interesariusze rewitalizacji – przedsiębiorcy, osoby prywatne nie wykazali zainteresowania finansowego włączenia się w proces rewitalizacji. Nie wyklucza się, jednak nawiązania współpracy w późniejszym czasie i realizacji projektów finansowanych ze środków publicznych i prywatnych.

Tabela 28. RAMY FINANSOWANIA GŁÓWNYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y Realizujący/e projekt	Szacunkowa wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			prywatne			
									EFS	EFRR	inne				
Jajkowo, Wielkie Leżno, Małe Leżno, Wielki Głębczek	III.kw.2018 - IVkw.2020	1.1.Aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży.	S	1.Działania na rzecz włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem	Gmina Brzozie	117 647,06	85	1 000 000,00	1 000 000,00				11.1		3,4,5
Jajkowo, Wielkie Leżno, Małe Leżno, Wielki Głębczek	III kw. 2018 - IV kw.2020	2.1.Aktywizacja zawodowa mieszkańców	S	2.Działania na rzecz włączenia osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Gmina Brzozie	29 411,76	85	25 000,00	25 000,00				11.1		6

Jajkowo	III kw. 2018 - II kw.2019	3.1.Dostosowanie boiska szkolnego do obecnie istniejących norm przestrzenno-funkcjonalnych Utworzenie wielofunkcjonalnego boiska sportowego.	PF	3.Działania na rzecz infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej.	Gmina Brzozie	267 058,82	85	227 000,00		227 000,00			7.1		1
Wielki Gęboczek	III kw. 2018 -II kw. 2019	4.1.Doposażenie boiska i placu zabaw.	PF	4.Działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej.	Gmina Brzozie	18 823,53	85	16 000,00		16 000,00			7.1		1
Wielkie Leżno	III kw. 2018 - II kw. 2019	5.1.Utworzenie miejsca wypoczynku, sportu i rekreacji	PF	5.Działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej.	Gmina Brzozie	23 529,41	85	20 000,00		20 000,00			7.1		1

Jajkowo, Wielkie Leźno, Małe Leźno, Wielki Głęboczek	III kw. 2018 -IV.2019	6.1.Aktywizacja gospodarcza mieszkańców	S	6.Działania mające na celu rozwój oferty edukacyjnej- szkolenia dot. zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, możliwości pozyskiwania środków na rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej.	Gmina Brzozie	117 647,06	85	100 000,00		100 000,00			8.2	8.2.1	2
---	--------------------------	---	---	--	------------------	------------	----	------------	--	------------	--	--	-----	-------	---

S – społeczny, PF- przestrzenno-funkcjonalny

Tabela 29. RAMY FINANSOWANIA PROJEKTÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH

Obszar rewitalizacji (nr, nazwa)	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
				Środki publiczne			Środki prywatne
				EFS	EFRR	Inne	
Jajkowo	PF	Budowa budynku świetlicy wraz z infrastrukturą towarzyszącą Jajkowo. Obiekt ma spełniać funkcje rekreacyjno-kulturalno-sportowe.	800 114,84			171 801,00 (PROW)	
Wielkie Leżno	PF	Budowa i doposażenie placu zabaw w miejscowości Wielkie Leżno	26 000,00			19 240,69 (EFMiR)	
Wielki Głębozeczek	PF	Budowa wiaty drewnianej przy boisku sportowym w miejscowości Wielki Głębozeczek.	35 645,30			26 378,47 (EFMiR)	
Wielki Głębozeczek	PF	Kompleksowa budowa pomostu pływającego w miejscu rekreacji i wypoczynku nad jeziorem Wielki Głębozeczek.	50 675,31			37 501,07 (EFMiR)	

PF – przestrzenno-funkcjonalny

X SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI

10.1. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania

W celu uzyskania zamierzonych efektów rewitalizacji – eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk system zarządzania realizacją programu rewitalizacji opierać się będzie trzech podmiotach zaangażowanych w proces przygotowania i wdrożenia programu. Podmiotami tymi są:

1. Interesariusze rewitalizacji – Zespół ds. Rewitalizacji;
2. Rada Gminy;
3. Wójt Gminy.

Zespół ds. rewitalizacji powołany zostanie zarządzeniem Wójta określającym jego skład i regulamin działania, po pozytywnej ocenie programu przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2016 -2020. W skład Zespołu ds. rewitalizacji wejdą przedstawiciele interesariuszy – przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i Urzędu Gminy Brzozie. Podmiot ten będzie pełnił funkcję opiniodawczo-doradczą i reprezentacyjną mieszkańców i innych interesariuszy. Do jego zadań będzie należało aktywne uczestnictwo w pracach związanych z wdrażaniem programu i jego realizacją poprzez udział w spotkaniach dotyczących rewitalizacji, opiniowanie sposobu wdrażania i realizacji zadań zawartych w programie, uczestnictwo w opiniowaniu i przygotowywaniu projektów uchwał Rady Gminy i zarządzeń Wójta, opiniowanie projektów zmian Programu Rewitalizacji Gminy Brzozie.

Rada Gminy – organ zatwierdzający, uchwałodawczy. Do zadań Rady Gminy należy: podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Programu Rewitalizacji Gminy Brzozie na lata 2016-2023, zatwierdzenie i uchwalenie Programu Rewitalizacji Gminy Brzozie na lata 2016-2023, wprowadzenie przedsięwzięć zawartych w Programie Rewitalizacji Gminy Brzozie na lata 2016-2023, służących realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, Uchwalenie zmian Programu Rewitalizacji Gminy Brzozie na lata 2016-2023 jak i podjęcie uchwały o uchyleniu Programu Rewitalizacji Gminy Brzozie na lata 2016-2023 w całości lub w części w przypadku osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Zapewnienie zgodności innych podejmowanych działań z programem rewitalizacji.

Wójt Gminy – koordynator całego procesu rewitalizacji. Do zadań Wójta należy prowadzenie analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszary rewitalizacji, wystąpienie z wnioskiem do Rady Gminy o podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Programu Rewitalizacji Gminy Brzozie na lata 2016 -2023, prowadzenie konsultacji społecznych, sporządzenie lub zamiana programu rewitalizacji, organizacja pracy Urzędu Gminy w sposób sprzyjający wdrażanie działań na rzecz rewitalizacji w tym delegowanie do prac nad rewitalizacją pracowników Urzędu Gminy

i włączanie- w razie potrzeby, inne jednostki organizacyjne gminy., zapewnienie zgodności innych podejmowanych działań z programem rewitalizacji.

10.2. Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Koordinatorem całego procesu rewitalizacji będzie Urząd Gminy Brzozie, który jako instytucja samorządowa posiada doświadczenie i wykwalifikowany kapitał ludzki niezbędny do realizacji tego zadania. Wójt Gminy wyznaczy pracownika (pracowników) odpowiedzialnego za wsparcie wszystkich wymienionych powyżej podmiotów w realizacji ich zadań. Powierzenie koordynacji prac nad programem rewitalizacji Urzędowi Gminy zapewni nie tylko odpowiednie zaplecze instytucjonalne ale również umożliwi łatwy i szybki przepływ informacji, bezpośredni dostęp do informacji na temat innych działań rozwojowych realizowanych w gminie, wypracowany proces decyzyjny.

Proces decyzyjny w procesie planowania i wdrażania programów rewitalizacyjnych jest tożsamy z procesem decyzyjnym jaki obowiązuje w Gminie. Wszystkie decyzje w sprawach związanych z rewitalizacją podejmuje Wójt Gminy przy uwzględnieniu opinii Zespołu ds., rewitalizacji. Decyzje w sprawie zmiany programu rewitalizacji jak i wprowadzenie do programu nowych przedsięwzięć podejmują w drodze uchwały Rada Gminy na wniosek Wójta, po zaopiniowaniu Zespołu ds. rewitalizacji.

Do zadań podmiotu koordynującego działania rewitalizacji należą:

1. Współpraca ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację programu, zapewnienie poprawnego przepływu informacji;
2. Koordynowanie działań projektowych;
3. Składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację projektów;
4. Ocena projektów zgłaszanych do realizacji na obszarze objętych rewitalizacją;
5. Ocena planowanych projektów umiejscowionych poza obszarem rewitalizacji w szczególności ich wpływu na obszar rewitalizacji;
6. Przygotowanie projektów aktualizacji programu;
7. Promocja programu;
8. Organizacja i wdrażanie systemu monitorowania programu;
9. Sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu.

Nadrzędnym zadaniem dla podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji jest dbałość o zachowanie pełnej spójności programu jak i zawartych w nim przedsięwzięć i działań rewitalizacyjnych z innymi dokumentami strategicznymi.

10.3. System informacji i promocji

W celu osiągnięcia zamierzonych efektów rewitalizacji, niezbędne jest zaangażowanie interesariuszy udziałem w programie. Aktywny udział interesariuszy w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zapewni lepszą realizację ich potrzeb.

Działania informacyjne i promocyjne są nierozłącznym elementem procesu rewitalizacji. Dla zapewnienia udziału lokalnej społeczności w procesie rewitalizacji, podtrzymania zainteresowania interesariuszy, konieczne jest prowadzenie szeregu działań informacyjnych, skupiających się przede wszystkim na:

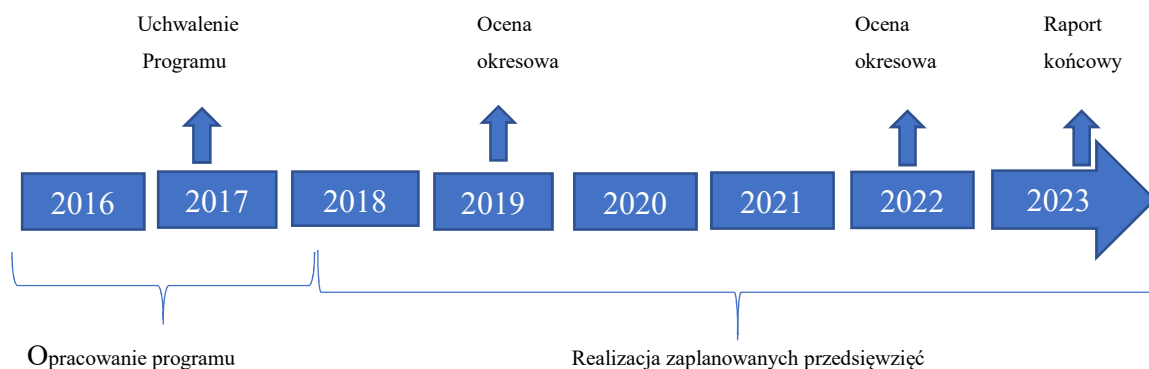
- Organizacja spotkań z mieszkańcami, przedsiębiorcami i innymi podmiotami w szczególności zamieszkałych na obszarach rewitalizowanych, które to mają stanowić forum wymiany informacji, pomysłów i poglądów na działania rewitalizacyjne, umożliwić mieszkańcom czynny udział w procesie decyzyjnym;
- Kontakt elektroniczny w postaci publikacji na stronach internetowych i portalu społecznościowym;
- Wykorzystywanie tradycyjnej, przyjętej przez mieszkańców gminy formy ogłoszeń związanych z procesem rewitalizacji.

Partycypacja społeczna w połączeniu z informacją i promocją mają przyczynić się do pobudzenia aktywizacji społecznej na rzecz rozwoju lokalnego, zaś wiedza i doświadczenie wszystkich interesariuszy wykorzystywana we wszystkich etapach rewitalizacji ma prowadzić do urzeczywistnienia wizji obszaru po rewitalizacji.

10.4. Ramowy harmonogram realizacji programu

Ramowy harmonogram realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Brzozie na lata 2016 -2023 obejmuje okres od kiedy zostały rozpoczęte prace nad programem czyli 2016 r. do planowanego zakończenia realizacji projektów wynikających z programu – 2023r.

Schemat 8. Ramowy harmonogram realizacji programu

Szczegółowe informacje na temat realizacji programu zawarte zostały w rozdziale IX Szacunkowe ramy finansowania w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

XI SYSTEM MONITORINGU, OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ I SYSTEM WPROWADZANIA ZMIAN

11.1. System monitoringu i oceny skuteczności działań.

System monitoringu i oceny skuteczności działań polegać będzie na stałym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Analizie porównawczej pod względem jakościowym i ilościowym zrealizowanych projektów z zaplanowanymi projektami zawartymi w programie rewitalizacji. Monitorowane będą również, osiągnięcia założonych celów rewitalizacji tj. wpływ zrealizowanych projektów na rozwiązywanie/ zmniejszanie problemów będących podstawą wyznaczenia obszaru.

Schemat 9. Formy monitoringu.

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring rzeczowy polegać będzie na bieżącej kontroli prowadzonych działań z harmonogramem

wdrażania projektu, pomiarów osiągnięcia założonych rezultatów oraz wskaźników realizacji.

Monitoring finansowy obejmować będzie zarządzanie środkami przyznanymi na realizację programu. Kontrolą podlegać będzie sprawność ich wydatkowania, przepływ środków finansowych i poziom wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów i gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu oraz stopniu wykorzystania dotacji a także wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami.

Monitoring osiągnięcia założonych rezultatów polegać będzie na zbieraniu i przetwarzaniu informacji dotyczącej wpływu zrealizowanych projektów i działań na osiągnięcie założonych celów, rozwiązywania /zmniejszania problemów, będących podstawą wyznaczania rewitalizacji. Podaniu danych analizie wskaźnikowej i porównaniu jej wyników z wynikami analizy zawartej w programie rewitalizacji.

Monitoring końcowy zweryfikowanie czy wszystkie projekty, wytyczne i cele zostały zrealizowane.

W Urzędzie Gminy wyznaczony zostanie pracownik do którego obowiązków należeć będzie końcowa ocena wykonania założonego programu i wykonanie sprawozdania oceny projektu, który będzie wypełniany przez poszczególne podmioty wykonujące projekty rewitalizacyjne. Na podstawie dokumentacji powykonawczej dokona oszacowania wartości wskaźników produktu i rezultatu. Ocena powykonawcza projektów, wskaźników i rezultatów, przedstawiana będzie Zespołowi ds. rewitalizacji, składającemu się z przedstawicieli interesariuszy.

11.2. System wprowadzania modyfikacji Programu

Wymogi prawne, sytuacja społeczno -gospodarcza podlegają ciągłej ewaluacji, dlatego też Program Rewitalizacji zachowaną ma formułę otwartą umożliwiającą pod wpływem uzasadnionych zmian przeprowadzenie aktualizacji programu.

W sytuacji, gdy program będzie wymagał przeprowadzenia zmian, Wójt gminy wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Potrzebę zmiany programu zgłosić będzie mógł również w formie wniosku Zespół ds. rewitalizacji za pośrednictwem Wójta, który to po pozytywnym zaopiniowaniu projektu zmiany przekaże go pod debatę Radzie Gminy. Wszelkie zmiany programu następować będą w trybie, w jakim został on uchwalony.

Sytuacje, które umożliwiają dokonanie zmian programu to m.im.:

1. Zmiana sytuacji społeczno – gospodarczej,
2. Zmiana sytuacji prawnej,
3. Zidentyfikowanie nowych potrzeb i oczekiwań mieszkańców obszarów kryzysowych,
4. Konieczności dostosowania działań do możliwości budżetu gminy i dostępności środków zewnętrznych,
5. Wzrost lub spadek poziomu zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania.

Wykaz skrótów

GPR	– Gminy program rewitalizacji
EFM i R	– Europejski Fundusz Morski i Rybacki
EFRR	– Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	– Europejski Fundusz Społeczny
SZOOP RPO	– Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego
WS	– wskaźnik społeczny
WG	– wskaźnik gospodarczy